Ч. 189 (14.438). Львів, неділя 23. серпня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Повстання у Малязі.

ЛЯ КОРУНА, 22. 8. ПАТ. Радіокомунікат повідомляє, що гарнізон у Малязі **збунтувався проти мадридського уряду. На вулицях міста дійшло до завзятих боїв.** Радіостація перехопила телеграму з Ґіхон про тяжке положення урядових військ у Ґалісії тому, що повстанці постійно посуваються наперед. Мадрид доручив не подавати їм таких вісток. На питання з Ґіхон, чи в Кордові є ще урядові війська, Мадрид не дав відповіди.

БЕРЛІН, П.А.Т. Один з німецьких кореспондентів у головній кватирі ген. Молі повідомляє, що в найближчих днях слід сподіватися наступу повстанців на Малягу. Повстанці бажають якнайшвидше заволодіти тим містом, бо воно є базою урядової фльоти та осередком комуністичної акції у провінції Ґренада. По здобутті Маляґи головна частина військ звернеться проти Мадриду.

Французькі літаки і муніція проти повстанців.

ЛІССАБОНА, 22. 8. ПАТ. Один з представників уряду повстанців передав португальському урядові і дипльоматичним представникам у Ліссабоні таку ноту: **На фронті Ґвадарами на військо повстанців напала ескадра з 15 літаків, яких більша частина мала французькі відзнаки. В околицях Тольози та в інших місцевостях на фронті Сан Себастіян кидали бомби на повстанців літаки французького типу.** Повстанці здобули велику кількість воєнного матеріялу французького походження. Уряд у Бурґос може подати на підтвердження цих фактів незбиті докази.

Де ці великі поступи війська мадридського уряду?

СЕВІЛЛЯ, 22. 8. ПАТ. Ген. Кіепо де Ляно виголосив учора вечором промову, в якій заявив, що радіостація в Хаен подала, що Кордова не потребує допомоги. Відділи, які боронять це місто, сильні; якщо число не вистане, його заступить моральний дух. Де ці великі поступи, що їх заповідає мадридський уряд, запитує ген. Кіепо де Ляно. **Вони зводяться до постійних невдач** на всіх фронтах. Урядову кольону розбили повстанці в околицях Кордови і взяли до неволі 12 полонених, гармати, муніцію та інший воєнний матеріял. В Араґонії повстанці розбивають одну кольону по другій. Нині повстанці здобули 23 вантажні самоходи, один тяжкий і 7 легких скорострілів та муніцію. У Наваль-Пераль повстанці розбили комуністів зі значними для них стратами. На північний схід від Бадахос повстанці вбили комуніста Кантон, який командував кольоною і 109 його товаришів.

УРЯД ТЕЖ ХВАЛИТЬСЯ УСПІХАМИ.

МАДРИД, 22. 8. ПАТ. Міністерство внутрішніх справ комунікує: Кольона ген. Манґада, яка перед кількома днями здесяткувала у Наваль Пераль сильний відділ повстанців, звела вчора новий бій у цім районі. У провінції Сараґосса урядові відділи стрінули кольону повстанців, яку знищили, стративши багато вбитих і полонених. Наступ львівського війська на Овієдо щораз то енерґічніший, положення повстанців розпучливе. Ґвадарама зовсім звільнена від повстанців.

АРЕШТУВАННЯ ВЯЗНИЧНОЇ СТОРОЖІ У МАДРИДІ.

МАДРИД, 22. 8. ПАТ. Арештовано кільканацять вязничних сторожів за передавання кореспонденції політичним вязням.

БАРСЕЛЬОНА, 22. 8. ПАТ. Комісар публичного ладу заявив пресі, що зорганізовано спеціяльну службу з метою не допустити до самовільних ревізій та арештувань.

25 ВАГОНІВ ЗБРОЇ І МУНІЦІЇ ДЛЯ МАДРИДУ.

ЛЬОНДОН, 22. 8. ПАТ. До Вера Круз приїхав з Мексику корабель „Магаллянес" з транспортом 25 вагонів зброї і муніції. Хоч влада тримала в тайні висилку зброї, вдалося ствердити, що зброя і муніція призначені для урядових військ.

Льондон вдоволений з невтральности Італії.

РИМ, 22. 8. ПАТ. Італійський міністер закордонних справ гр. Чіяно передав учора ноту французькому амбасадорові де Шамбрен про приступлення Італії до пропонованої французьким урядом невтральности супроти Еспанії. Італія згодилася видати заборону безпосереднього чи посереднього вивозу зброї, муніції, воєнного матеріялу, змонтованих і незмонтованих літаків та воєнних кораблів до Еспанії, еспанських кольоній та еспанського Марока; 2) заборонити виконувати всі контракти, які тепер виконують; 3) порозуміватися з іншими заінтересованими державами і взаїмно повідомляти себе про всякі заходи, щоб перевести в життя цю деклярацію. Італія збереже невтральність тоді, коли до неї приступлять уряди Франції, В. Британії, СССР, Німеччини та Португалії. Далі італійський уряд додав, що „безпосередню інтервенцію", про яку згадує французький проєкт — інтерпретує так, що в державах, які приступили до невтральности, недопускальні ні громадські збірки ні вербування добровольців на користь мадридського уряду чи повстанців.

ЛЬОНДОН, 22. 8. ПАТ. Райтер повідомляє: Дипльоматичні і політичні кола приняли з полекшею вістку про приступлення Італії до французького пляну невтральности в Еспанії. Вважають це великим успіхом французької дипльоматії і сподіються, що британський уряд піддержиться у цій справі Франції. В Льондоні переконані, що інцидент з „Камеруном" поглибив зрозуміння в европейських державах, з якою великою небезпекою звязана була би якабудь інтервенція в Еспанії.

На підставі спеціяльного дозволу Рідна Школа може сплачувати свій довг в Обезпечальні облігаціями народової позички. Присилайте їх негайно на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Сикстуська 46.

Страх перед політикою у політиці.

Львів, 22. серпня 1936.

Дослідника польсько-українських відносин чекає ще одна морочлива, але у підсумках дуже цікава робота: перейти уважно річники газет і соймових стенограмів та виписати всі заяви авторитетних польських чинників, ріжних премієрів та окремих міністрів, на тему національної політики уряду і пляну розвязки польсько-української проблеми. Коли додамо до цього ще й важніші польські публікації, що творять неначе вірую ріжних відломів польського громадянства — дістанемо подиву гідну мозаїку, або — вірніше кажучи — подиву гідний хаос думок. Всетаки серед отих ріжних польських концепцій, що їх тямимо, червоною ниткою тягнеться один характеристичний мотив: острах перед підходом до проблеми польсько-українських відносин внутрі держави, як до проблеми **суто-політичної, якої не можна вирішувати без тісного звязку з з проблемою гео-політичної ситуації Польщі.** І навпаки: ми бачили особливу енергію у підшукуванні ріжних штудерних способів „авторитетної" інтерпретації польсько-українських відносин, з пересуванням їх на всяку можливу площину, коби тільки не на площину політики. З такого „аполітичного" підходу до наскрізь політичної справи зродилася напр. концепція пошуканки звязків з масами понад головами провідників, то знову плян ліквідації цілого спору через зєднання собі гуртка інтелігенції (вибори у 1922 р. і Волинь), вся теорія реґіоналізму, яка по нинішній день покутує у практичній політиці у цілих смугах української етнографічної території у Польщі, — врешті теорія пок. мін. Перацького, що проблєма українства є проблемою безпеки. Острах перед політикою у національній політиці найшов свій вислів навіть у конституції Польщі, яка признає тільки рівність громадян перед законом і вправді гарантує меншинам забезпеку їхніх племінних питоменностей, однак не трактує меншин як окремого національного колективу. Все жахливе непорозуміння, яке вічно проявляється в обурених окликах польської сторони про „привілеї" українців, які „хотять чогось більше, як рівні права з поляками", — має своїм джерелом саме незрозуміння правди (чи свідому нехіть розуміти її), що суті польсько-українських відносин не можна розуміти і не можна тих відносин направити, якщо не буде про це мови саме на наскрізь політичній плятформі: на плятформі пошуканки **за стичними точками у польській і українській політичній думці,** на плятформі **анализи і синтези польської державної і української національної рації.**

У польській публіцистиці маємо поважні сліди саме такого політичного підходу до української проблеми, — без огляду на його позитив-

...ний чи негативний характер. Леон Васілевський, Голувко, Тугут, Й. Волошиновський, П. Борковський, Лось, Стпічинський, Бончковський, Прушинські, Бохенські, Погоновський, Піотровський і ін., — всі вони бачать в українському народі чинник позитивний при розвязці історичної польської дилеми „Німеччина чи Росія", — по другому боці маємо знову Дмовського, Грабського, Яна Бобжинського, Гертиха і інш., які відкидають думку про співпрацю з українцями над усуненням того польського Дамоклевого меча, з одночасним усуненням меча, що висить від віків над Україною у питанні „Польща чи Росія", і бачать в українцях лише предмет торгу з своїми противниками. Клясичний вислів першої тези маємо у відозві Пілсудського „До Українського Народу" з 25. квітня 1920 р. (не у варшавській „політичній конвенції" з 22. квітня 1920, бо практичний зміст тієї конвенції заперечує її підставовій тезі), — клясичний вислів протиукраїнської ендецької концепції — у ризькому мирі. Нема вже сьогодні найменшого сумніву, що програна концепції Пілсудського з 1920 року прийшла наслідком того, що творено й реалізовано ту концепцію без огляду на Галичину, при повному легковаженні її інтересів і її політичного потенціялу. Нема ніяких сумнівів, що колиб у 1920 році польсько-українське порозуміння було заключене не лиш з українською наддніпрянською еміграцією, але й українським національним проводом Галичини (інша річ, чи це було тоді можливе), тоді інакше виглядалаб українська військова поміч і не булоб зпід Києва відвороту. Нема теж ніякого сумніву, що все нинішне лихо польської закордонної і внутрішньої політичної ситуації Польщі випливає з принципу, що ляг в основу ризького мира: **негувати українство як самостійний, творчо-конструктивний чинник.**

Сьогодні ситуація така, що вправді попередній премієр Косцялковський вперше признав українство у Польщі як політичний чинник, але у практиці, поза виборами, воно в нічому не проявилось і — не проявляється. Навпаки: попередній хаос щодо нерозуміння значіння і ролі українства панує надалі у цілій своїй повноті. Бо чейже справа стоїть так: **або Польщі потрібне сильне українство, або вона бачить у ньому корисний для себе збірник потенціяльної енергії, — або вона того українства лякається, до його скріплення допустити не хоче і не може.** „Терціюм нон датур". Колиж саме практика вказує на зберігання такого „терціюм", то — очевидно — витворюється балаган, — і в дезорієнтованій політичній думці і в анархізованих відносинах. Приклад: як можна погодити тезу про „польсько-українську співпрацю" з перешкодами для розвитку Лугів, Сокола і взагалі організацій українського фізичного виховання, що пройняті різким антиросійським і антикомуністичним духом? Коли проти „Лугів", проти „Сокола", проти українських культурних і суспільних організацій та взагалі проти всього українства виступають ріжні „курієрки", то це річ для нас зрозуміла: в їхніх редакціях міцно засілись журналісти, яких вся ментальність, весь хід думок вироблений на русофільській публіцистиці народово-демократичній. Коли до них долучуються інші, що може й щиро від ендеції відмежовуються, то роблять це з примітивізму свого політичного світогляду, обмеженого до того тісного галицького подвірячка, на якому всевладно панує ненависть до всього українського, включно з його національною назвою. Колиж такі „санатори", як Грабик і ін. раз-у-раз підкреслюють, що українська справа це питання виключно „внутрішнього характеру" і силоміць намагаються відірвати його від дискусії про ґеополітичну ситуацію Польщі та ввесь Схід Европи, то це звичайне забріхання: бо вони чудово здають собі справу, що саме при цій дискусії українська проблема набірає свого питомого освітлення. Те саме торкається захоплення останнім присудом Найвищого Суду у справі термінольоґії „русин" — „українець": суд спірався на букві закону, але і „ІКЦ" і „Русскій Голос" знають прегарно, що той закон, і його букву і його духа, творили Станислави Ґрабські, звеличники „великої" Росії, в якої тіні має вегетувати Польща, віддаючись єдиній турботі — перетоплювання 40% непольських народів у „паньство народове".

Знаємо, що коли мова про такі речі, то з польського „народового" табору лунають оклики: „українці хотять нас спровокувати до війни з Росією, українці силують нас ґризнавати їх проблему міжнародньою на те, щоб входити в конфлікт з „заприязненими" сусідами..." Нічого подібного: ніяких міжнародніх конфліктів ми Польщі провокувати не маємо заміру, а чи хто вірить, що до такого конфлікту все одно прийде, чи ні, — це справа погляду. Не маємо претенсій навіть, щоб Польща „лянсувала" українську проблему на міжнародньому ринку. Але твердимо, що підходити полякам до української проблеми без ніякого звязку з основними проблемами Польщі — неможливо. І хто це з поляків робить, той ніколи до поправи українсько-польських відносин не доведе.

Стара правда, що іноді найважче робити речі найлекші. Багато лекше дивитись на справи такими, як вони є, не заплутувати їх штудерними теоріями, не видумувати цілющих ліків, а дивитись правді в очі, без огляду, чи вона мила чи ні. Однак є спеціялісти, які волять дряпатись по стрімкій стіні і влазити до хати крізь комин, замість пробувати ввійти передніми дверима. На жаль, в історії польсько-українських взаємин такі спеціялісти від дороги комином займають почесне місце.

ік.

НЕДОЛЯ АДВОКАТСЬКИХ АПЛІКАНТІВ.

В останніх часах стала актуальною знову справа зміни закону про устрій адвокатури, що досі ще обовязує у формі Розп. През. Рпль. з дня 7. X. 1932 р. ч. 86 Д. У. Р. П. поз. 733, а передовсім справа замкнення листи адвокатів і листи адвокатських аплікантів. Для переведення новелізації згаданого права про устрій адвокатури створено вже окрему комісію, що має виготовити відповідний проект новелі.

Проєктовані зміни мали би бути, здавалось би, незначні, але зате для адвокатських аплікантів направду далекосяглі і важні. А саме: час аплікації, яка дотепер тревала 5 літ, продовжено би на 7 літ, одначе з тим, що адвокатський аплікант мав би відбути ще 2-літню практику в суді, що вчислюється до цього семиліття, а врешті по відбуттю цілої практики мусів би ждати кілька літ, щоби міг відкрити власну канцелярію, бо листа адвокатів була би замкнена.

Очевидно, що така зміна ставить цілі кадри адвокатських аплікантів в незвичайно грізне положення, коли йде про їх екзистенцію взагалі. Мотиви таких потягнень в законодавстві не можуть оправдати наслідків, які за собою потягне зміна закону в життю молодих людей, які в довірі до постанов закону пустилися вже на цю адвокатуру, а дальше також і в життю нашої суспільности. Безперечно, що мотивами замкнення листи адвокатів і адвокатських аплікантів, чи там утруднення доступу до адвокатури продовженням адвокатської аплікації і введенням обовязкової 2-літньої практики в суді, є дотеперішній невідрадний стан адвокатури, а властиво павперизація в адвокатурі, яку спричинила загальна господарська скрута, нотаріяльний примус, а дальше „товариська" конкуренція, що довела до обнижки гонорарів до мінімум. Не диво, що неодин адвокат зітхає до тих часів, коли ще був аплікантом в літах від 24—30 рр. з платнею нераз до 500 зол. місячно, а то й більше, бо тепер, коли відкрив свою власну канцелярію, доходи зовсім обнизилися, а зате прибули тягарі у формі податків і навіть чинитьб. Тому з цих оглядів замкнення листи адвокатів може й було би раціональне.

Та коли взяти під увагу положення нашого нового нарибку в адвокатурі, а заразом нових суспільних працівників, себто адвокатських аплікантів, то інтереси останніх, а також і нашої суспільности промовляють проти таких змін.

При лихім положенні адвокатури положення адвокатських аплікантів є жахливе: По скінченні права молодий „адепт Теміди" мусить відбути ціле „хожденіе по мукам", щоби дістатися до якоїсь канцелярії, бо щойно по однолітній практиці в канцелярії набуває право заступства в суді, а тому нерадо його на таке сидження приймають. По році в суті річи положення не змінюється, бо звичайно адвокатські канцелярії не мають аж стільки роботи, щоби потребували платного „челядника", а як приймають, то дальше безплатно і то з „почуття патріотизму", мовляв щоби „хлопець" не тратив літ. Очевидно, що навіть такі ще належать до щасливців, бо є ще багато таких, що взагалі не можуть дістати практики і то безплатної. До білих круків належать ті апліканти, які мають платну аплікацію. Звичайно гонорар його творить мешкання і харч та ще малий „ташенгельд", а часом тільки 30—50 зол. місячно. Таких, як згадано, дуже мало, а по більших містах то майже зовсім нема. Пр. в Станиславові і Тернополі є тільки по 2—3 аплікантів так платних. Переважна скількість цих молодих людей живе на батьківський кошт, а часто сходить на манівці і стає тягарем суспільности.

Одначе загал аплікантів годиться з таким станом і старається в якийсь спосіб пережитити своїх 5 літ, цю нещасну „пятілєтку", щоби остаточно відкрити свій власний варстат праці, що дасть йому принайменше мінімум екзистенції, що є запевнене при розмірно малій скількости наших адвокатів. Лишається бодай надія, яку відбирає евентуальна новеля.

Такий невідрадний стан наслідком евентуальної зміни не тільки погіршиться, але набере ще характеру стабілізації і стане перманентний. Самозрозуміло, що до числа тих, які сиділи на карку родини, прибудуть ще й ті, які досі самі себе вдержували, бо при безплатній 2-літній судовій практиці відпаде можливість заробіткування. Колиб заведено платну практику, то нам буде тяжко її дістати, а особливо тим, які звязані зі суспільністю нитками культурно-освітньої праці і тому їх не дуже радо толерує адміністрація.

Справа врешті ще комплікується для тих, які мали щастя дістати заняття в прикордонному поясі, звідкіль їх дуже легко можуть у звязку я постановами зновелізованого закону про границі держави на бажання адміністрації забрати, а через те вони втратять місце і опиняться без даху над головою. Положення справді незавидне, а то тимбільше, що такий аплікант не дістане навіть і фізичної роботи, бо її звичайно нема, а коли є, то кожній працедавець, довідавшися про характер такого безробітного, відмовляється дати йому роботу, бо це небезпечний робітник, як це виказала практика.

Напевно ніхто з цих молодих людей не йшов би був на адвокатуру, якби знав про такі утруднення, а шукав би може якого іншого заняття, як це деякі вже зробили, відкриваючи навіть пральні ковнірців або займаючися фякерством.

Тому зміна закону і замкнення листи адвокатів робить нашим аплікантам велику кривду, бо відбирає їм змогу животіти власними силами, без помочі державної керниці, з якої кожний рад би зачерпнути, а їм, що не думали про державну посаду, закон відібрав би навіть змогу приватного заробіткування, з чого навіть держава бере зиски у формі податків.

Таке ставлення справи безперечно поглибить тільки безробіття серед нашої інтелігенції, а в молодих людей витворить таку моральну депресію, що стоятимуть перед вибором підпілля: комуністичного або О. У. Н.-івського, бо мабуть нічого іншого не залишилось би. Не треба буде агітації, пропаганди, зробить це сам закон.

Наші відповідні громадянські чинники, а передовсім Парляментарна Репрезентація повинні цією справою занятися, як одною з наших суспільних болячок.

М-р А. М. П.

Як Москва опанувала самостійну Україну?

Під таким титулом появилась в щоденнику „Куріє де Женев", дуже читанім швайцарськими католиками, замітна стаття п. Анрі Шубіґера, яку подаємо тут у перекладі, щоб показати, як далеко сягає вже зрозуміння української справи у Швайцарії, добуте завдяки корисній інформаційній праці тамошньої української кольонії:

„Запроєктована совітська конституція згадує Україну між федеративними републиками, які користають з деякої автономії у межах СССР. Чи треба пояснювати, що ця автономія, яка має наскрізь теоретичний характер, має лише маскувати тяжке ярмо, яким Москва придушує змагання своїх національних меншин? Україна мала впродовж чотирьох літ розмірну незалежність; в часі між 1917 та 1921 рр. була вона новою державою, що повстала на звалищах великої війни, зазначеною виразно на мапах тієї доби окремо від Росії. Кілька держав визнало за прикладом Німеччини та Австро-Угорщини незалежність України.

Колиб Антанта розуміла значіння незалежної України, що відсувала далеко на схід совітські кордони та відбирала від Москви територію з 30 міліонами мешканців та поводилась відповідно до цього, Україна булаб сьогодні, так як Польща, могутнім валом між СССР та заходом; з другого боку Чехословаччина стрінулаб поважні труднощі у своїх

мілітарних інтригах з Совітами. На жаль, союзники уважали за більш відповідне підтримувати безнадійну боротьбу білих російських генералів, Денікіна, Колчака та Врангеля проти Москви. А ці представники царської Росії були, розуміється, смертельними ворогами всіх змагань спрямованих проти догми неподільности великої Росії; для них були остількиж ненависні змагання національних меншин здобути свою незалежність, як і намагання большевиків накинути російському народові марксистівську диктатуру. Зокрема Денікін вичерпувався у неплідній боротьбі проти тимчасового уряду України, готуючи тим самим і свою власну поразку, що віддала Україну під панування червоних.

Похибкою союзників було спекулювати на здібність білих росіян устоятись перед наступом большевизму та не згодитися на розбиття кольоса на глиняних ногах. Замісць того, щоби сприяти сепаратизмові українському та грузинському, вони вірили у життєздатність того зборища націй, що його царі намагалися перетворити в одностійний бльок. Розвинувши до крайньої міри засаду національностей у центральній Европі, вони топтали ногами тужсаму засаду, щоб не порушити будову Росії „єдиної і неподільної“; цим вони осягнули лише те, що передали Совітам спадщину царизму та змогу стати небезпекою для Заходу, іншою ніж Росія була перед 1914 р. У замітній статті надрукованій в „Воа де Пепль“ під титулом „Боротьба України за незалежність“, один український патріот звертає увагу Заходу, що був надто довго сліпий, глухий і німий, на небезпеку, якою загрожує світові совітський імперіялізм:

„Україна впродовж своєї історії набула страшний досвід щодо Росії всіх сортів: царської, большевицької, демократичної. Для неї єдине можливе рішення відокремитись від Росії та здобути цілковиту незалежність. Але боронючись, Україна: боронить разом з тим також інші народи від російського імперіялізму. Цей імперіялізм, що викликує світові заворушення, був замаскований у добі царату як „визвольник і оборонець“ славян та православних; а тепер він видає себе за „визвольника“ пролєтарів цілого світу. І колиб червоний режім завалився, більш ніж імовірно, що новий російський уряд вигадав би інші засоби, щоб усправедливити свою імперіялістичну політику та не перестати „визволяти“ народи Европи та Азії. Всі загрожені московським імперіялізмом повинні нарешті зрозуміти, що єдиним засобом зламати московську експанзію є визволення народів поневолених Москвою.“

Українські емігранти розсіяні по світі, що принесли з собою цінне співробітництво старої великої культури до інтелектуальних осередків Европи, які гостинно приймають їх, обходили цього роду десятиліття смерти їх національного героя, Симона Петлюри, убитого жидом комуністом 1926 р...“

Після того йде коротенький, але дуже вірний огляд періодів Гетьманщини П. Скоропадського й Директорії, при чому автор характеризує С. Б. Петлюру, як „Мазепу ХХ. віку“. Закінчує автор свою статтю таким висновком:

„...Так скінчився геройський опір Петлюри, відкиненого до Польщі большевицькими військами після епічної боротьби, що стерла з мапи Европи державу, яка булаб така велика як Польща.“

—o—

ДАНСІНГ „ПІД РАТУШОМ“???

БЛЬОНД КІРІ.

Фройляйн Доктор.

Як це звичайно в таких випадках буває, автобус утік перед самим носом. Не було іншої ради, тільки ждати на найближче получення. А Марія Люіза Гельмерс навіть не думала брати таксівки. Вона воліла ждати три чверти години на автобус. Передміська, віденська околиця незвичайно їй подобалася. Перед нею стояв порослий диким виноградом залізничий двірець, що виглядав гей маленька чепурненька вілля. В полудняшнім сонці вилискувались дві смуги сталевих рейок, що пропадали в закруті за будівлею. Перед ідиллічним двірцем, на круглій площі, губилися в зелені каштанів малі ресторани й каварні. Оподалік шумів журливо потічок. Крізь нього перекинувся драитивенький місток, напів закритий нависли галузками прибережних верб.

Марія Люіза присіла на лавочці й положила біля себе свої причандали і книжки. Нечайно зірвався вітрець, валопотів листком відкритої книжки і з дитячою сваволею схопив записаний клаптик паперу, що ним була зазначена прочитана сторінка. Погрався ним, гей кіт із мишею і жбурнув у воду.

Та води журкітливого потічка не виявляли ніякого зацікавлення до медичних записок і викинули безталанний клаптик знову на заквітчану мураву берегу.

Марія Люіза приглядалася розвеселена цим іграшкам. Підбігла, коли побачила папірчик на березі... і... і рівночасно ще одна чужа рука витягнулася по білий листок.

— Гопля! — закликав веселий мужеський голос, коли дві голови зударилися над беріжком. Обоє схопилися за стовчені чола й дивились на себе розсміяні.

— Вибачте, я хотів вирятувати цей клаптик паперу перед другою купіллю і віддати його вам.

— Дуже дякую, — засміялась Марія Люіза — але гляньте, ось мої записки знову літають. Лишіть їх, хай собі стрибають! Мені не дуже вони потрібні...

Так почалася приязнь Марії Люізи і Франца. Вони перейшли пусту площу й сіли на лавочці. Франц узяв до рук книжку, заглянув...

— Медичний підручник? Ви студіюєте?

Важко зітхнула:

— Егеж!

— Нерадо? — запитався Франц розвеселений.

— О, так! Студії незвичайно цікавлять мене. Мій батько є лікарем, а є єдиною донькою, очевидно батько волів би був сина, але я мушу це надробити, що я є тільки дівчиною, бо таке є бажання мого батька, щоб я студіювала медицину, а відтак перебрала по нім практику. Очевидно, що це нелегко... тимбільше, що цей засушений професор Стефан уживає всіх заходів, щоби мені студії остобісіли. Напевно спалить мене... а цього мені батько не забуде. Автім такі студії зїдають чимало грошей... Ех, це страшне! — зітхнула Марія Люіза зі щирого серця, вибалакавшись з усіх своїх клопотів.

Франц доглянув на темних віях лівого ока малесенькі, блискучі перлини.

— Отже цей тиран називається професор Стефан? Не пробували ви з ним якось порозумітися? Я з ним поговорю.

— Що ви? — здивувалась Марія Люіза. — Не можете цього зрозуміти, як такий старий гриб, що забув, що він теж колись молодий був, може людині зогидити життя!

— Гмм, — замимрив Франц — я знайомий із професором Стефаном. Не сказав би я, що він такий страшний. І не виглядає теж на такого старого.

Марія Люіза аж підстрибнула на лавці.

— Що, ви знаєте того старого щура? Студіюєте може дещо?...

— Оттак собі, трохи... Я слухав у нього кілька семестрів. Бувають гірші професори...

— Алеж пане...?

— Міллер, до послуг.

— Отже, пане Міллер, стверджую, що всі інші професори є зовсім можливі. Але Стефан... Ні! Він не має серця для нас, нещасних дівчат! Він не знає, скільки студентки терплять...

— Ет, нісенітниці! — розгарячився Франц.

Автобус мигнув на закруті і щез.

Огірчена подивилась Марія Люіза йому у слід:

— Тепер мушу знову три чверти години ждати...

— Мабуть, таке сьогодні ваше призначення, панно...?

— Ах, так, я називаюсь Марія Люіза Гельмерс.

— Невже, — втішився Франц — донька радника медицини Гельмерса?

— Ви знаєте мойого батька?

— Особисто ні. Тільки я читав його праці в лікарськім товаристві...

— Цікавитесь цим, пане Міллер?

— Це речі, якими кожна освічена людина повинна цікавитися. Але тепер я вам піддам одну думку. Чи не проведемо кориснїше час, коли зїмо в оцій малій каварні морозиво?

Марія Люіза усміхнулась вдячна за таку думку.

За той час автобус відїхав ще чотири рази без Марії Люізи. Вкінці рішила вона вертатись до міста. Очевидно в товаристві Франца Міллера. Вони поводились як добрі приятелі і Франц прирік помогти Марії Люізі при іспиті. Кожної середи вечором був Франц Міллер дорогим гостем у панства Гельмерс. Обітниці додержав і підготовив Марію до іспиту.

Університетська авля була виповнена вщерть. Великий, радісний день промоцій. У святочних, чорних одягах стояли бліді, молоді люди й відбирали докторські дипльоми. Марія Люіза відшукала в натовпі своїх родичів і Франца. Бистрий і палкий погляд Франца Міллера закрасив її дрібні, бліді щічки. Довкруги гомоніли

ВЕЛИКЕ ПОЛЕ ДО ЗАРОБІТКУ.

Не лише в пресі писав я нераз про організацію торговлі девоціоналіями, але й приватно заохочував наших молодих купців занятися тією занедбаною у нас ділянкою торгівлі. Від 30 літ маю діло з крамарями, що по ярмарках відпустах продають календарі, образки, молит вовники та інші девоціоналії й якраз від тих моїх клієнтів чую постійно:

— Де є українські гуртівні святих образів? Де наша вирібня хрестиків і медаліоників?

А що таких гуртівень а нас не було, то я порушував цю справу в пресі, підносив на сходинах наших купців, зазначуючи, що ця ділянка торговлі, т. є. виріб і продажа девоціоналій, находиться майже в цілости в жидівських руках. Жиди, що замучили Ісуса Христа, продають сьогодні Його візерунки і тягнуть з тієї продажі мільйонові зиски. Отже веду агітацію між українськими видавцями, щоб видавали образи й образки Святих, підходжу до українських брон зівників, щоб витворювали металеві хрестики й медаліоники, але успіх моїх заходів майже — ніякий. Всюди стрічався з сумнівами, що цей товар „може не піде“, або з замітом: та відкіля взяти на це гроші?

А тимчасом торговля девоціоналіями цвила мільйони плили в жидівські кишені, бо народ купував і купує масово цей крам. Гуртово продають цей крам виключно жиди, детайлічно і жиди і наші крамарі, але наш крамар, коли хоче купити гуртово образи чи інші девоціоналії, то всетаки мусить іти до жида, бо в Галичині нема такої своєї гуртівні.

Останніми часами львівська „Достава“ завела в себе продажу девоціоналій, а частинно веде цю торгівлю п. Стадник, та про ті підприємства вагал майже нічого не знає, бо, як звичайно, наші купці чи промисловці не доцінюють ваги реклями. Думають, що вистарчить раз або два оголосити в однім календарі або виступити на одній виставці зі своїм крамом і вже про них цілий світ буде знати. І результат цього такий, що по ярмарках та відпустах панують всевладно жидівські гуртівники й крамарі. Аж оце сам нарід, широкі верстви громадянства якось відрухово починають підносити крик: Як це? під нашими Божими домами мають вештатися жидівські крамарі? Чи це не сором і не зневага дому Божого, щоб жид продавав святі ікони і хрестики? І були ми свідками, що народ проганяє зпід церков жидівських крамарів і з цього приводу доходило навіть до крівавих інцидентів.

Щойно ці інциденти отворили очі, але не нам, не нашим купцям і промисловцям, які повинні би бачити тут величезне поле до праці і заробітків, — але нашим польським сусідам, які взялися інтенвивно до праці над „оджидзенєм“ торговлі девоціоналіями. Польська преса містить останніми часами поклик знаного противника „ритуального убою“ кс. Тшецяка, який взиває усе польське духовенство, щоб не посвячувало тих образів і хрестиків, які є куплені у жидів, щоб заохочувало вірних при кожній нагоді купувати девоціоналії лише у своїх. А що досі в Польщі тією торгівлею займались виключно жиди, то поляки організують зараз торговлю девоціоналіями в той спосіб, що і продукцією і торговлею будуть займатись лише вони.

Очевидно, що девоціоналії, які будуть походити з польських рук, матимуть виключно латинський характер. Тому треба нашим промисловцям подбати про те, щоб створено в нас продукцію девоціоналій — згідно з нашим східним обрядом, а нашим крамарям слід подбати про те, щоб лише такі образці святих продавати, які є в нашому обряді, лише такі молитвенники пускати на ринок, які мають апробату нашої церковної влади.

Тут, як кажу, є величезне поле до праці й заробітку. В першу чергу повинна повстати в нас вирібня девоціоналій, яка повинна занятись масовою продукцією металевих хрестиків, медаліоників, тощо, а відтак масовим видавництвом образів святих. Крайня пора виелімінувати зпоміж нас „жидівські богомази“, які ображують не лише наші релігійні почування, але й національні, бо часто густо на тих образах є такі чудернацькі тексти, що треба паленіти від сорому, коли побачиться такий образ в українській хаті. Жиди, щоб позискати українського клієнта, дають саме на ріжних „олеодруках“ українські тексти, але такі страшні, що лють бере людину, коли бачить такий глум над його мовою.

Колиж ми будемо мати свої вирібні й фабрики девоціоналій, тоді подбати треба, щоб число наших крамарів зростало з дня на день, щоб скрізь, по відпустах, ярмарках та інших торговельних імпрезах стояли шатра й кіоски виключно наших крамарів.

Тут міг би Союз Українських Купців і Промисловців взяти ініціятиву в свої руки, тут отвирається гарне поле до попису для тієї організації. Промисловці хай би зорганізували продукцію девоціоналій, а купці — крамарів і детайлічну продажу.

Коли тяжко знайти такого „ризиканта“, очевидно й фахівця, котрий би сам на свою руку повів те діло, то створити спілку, але справи не василяти. Бо бачимо наглядно, що вже нарід не хоче чужих виробів, чужих крамарів, а ми своїх покищо не маємо. І цю прогалину треба нам негайно виповнити.

Гр. Марусин.

побажання щастя. Франц станув перед Марією Люїзою з китицею червоних рож... Увечорі відбувся бенкет і на нього запросили теж Франца.

В радіснім настрою стояла Марія біля своїх родичів і витала гостей... і раптом відчинилися ще раз двері, в них появився Франц, а з ним... серце Марії перестало на хвилину битися, щоби відтак ще дужче затовктись, ...професор Стефан. Незвичайно ввічливо привитали родичі суворого гостя.

— Кохана Марія Люїзо, — що за безличну усмішку має сьогодні Франц, — дозволь, що представлю тобі мого батька.

Марія Люїза мусіла сісти. А тоді справді підійшов до неї той суворий пан, витягнув до неї руку і сказав дуже сердечно:

— Дорога, панно докторе, подайте свою ручку старому, засушеному грибові. А тепер мушу просити вас вибачення для мого сина, що підшився під фальшиве прізвище. Хоч ваші родичі були нашими знайомими, Франц не хотів зрадитись, тому, що вн були невдоволені з його батька. А мені було дуже цікаво, що одна мала дівчинка думає про старого професора... і вкінці мусів я обіцяти синові поправу.

Загнівана підскочила Марія Люїза до Франца:

— Це... не справді... з вашої сторони... — і далі не могла говорити, бо рясні сльози горохом покотились по личку. Вибігла з кімнати, затріснувши за собою двері. А за нею вибіг Франц Стефан, перший асистент хірургічної клініки.

Дещо пізніше, при спільнім столі застукав проф. Стефан склянкою і попросив родичів, щоб дозволили йому випити тост за здоровля молодої пари, яка...

— Найпізніше до двох місяців мусить повінчатися!

Оттак востаннє приказав дуже строгий і дуже енергійний проф. Стефан.

Переклав Роман С—ка.

Спроба плястичної фільми.

Вчора бачили ми перший зразок винаходу, що має внести новий переворот у кінематографії. Він нагадує перші спроби ворушкої фільми — замазаної та тремкої, що більше тішила нас своєю новиною та самою ідеєю винаходу, ніж давала естетичну насолоду. Публика наложивши червоно-зелені паперові окуляри, висловлює голосно своє невдоволення, чому не дають їй цілої програми, або таки звичайної двовимірної фільми. Те, що вона бачить — не дія, не песа, а тільки коротенькі поодинокі сцени, для прикладу, як образ на екрані може робити враження живої особи, що витягнула вам під ніс ноги, обливає вас водою, або стріляє до вас кулею, яка летить у ваше око.

Називається цей винахід за англійською традицією, що приняла вже й попередні назви з грецької мови „авдіоскоп“. Наші перші афіші зовсім непотрібно затримали навіть граматичну форму чужого слова „авдіоскопікс“. У 1891 р. Едісон назвав кінетоскопом миттєві знимки положені між побільшальною сочкою і світлом. У 1895 р. вашингтонець Томас Армат назвав вітаскопом модерну проекційну машину, що на образ у русі кидела світло у відступах переходу від одної картини до другої. Рік пізніше льондонець Роберт Поль уліпшивши кінетоскоп назвав його театрографом.

Демонстрацію авдіоскопу попереджує короткий, дуже неінтелігентний виклад американця про те, чому фотографічний апарат з одним оком не дає враження трьохвимірности предметів і як цьому апаратові треба надати спромогу пари наших очей. Те, що тут найважніше, — лишається для нас надалі таємницею; чому сидячи в театрі бачимо на сцені особи та предмети релєфні, але не так близько, щоб ми мусіли лякатись їх удару в око або ніс? Новий кінематографічний винахід, використавши оптичну оману, показує нам дитячі збитки, не залишаючи предметів і дії на їх властивому місці.

Ясно, що коли плястична фільма має нам дати певніше враження дійсности то вона не може шклами своїх апаратів випереджувати нашого ока, тільки мусить дати нам змогу бачити на екрані предмети так, як їх бачимо у просторі. Це торкається виключно фільм реалістичних. Т. зв. рисункова фільма веде нас у світ можливостей, де предмети можуть переходити найсміливіші еволюції, наче у сні. У цьому місці фільма відокремлюється від інших форм сценічної чи рисункової техніки, йдучи назустріч власним можливостям рисунку на папері, який може оживати і говорити.

Коли після німої фільми прийшла тонова неодин із нас був розчарований. Голос осіб на екрані був ревеляцією, але фільма втратила дещо із свого інтимного чару, як мистецтво мовчанки. Після перших зразків тонової фільми нам важко було звикнути до її театральности попросту тому, що ці перші зразки не вміли ще передавати суттєвої риси нового винаходу: — такої дії, де розмова осіб була би складовою частиною та передумовою зрозуміння акції. Тепер нам важко, попросту боляче дивитись на німу фільму, де особи передають жестами те, що ми природно передаємо словом.

А проте, коли маємо перед собою зовсім реальну дію, не протестуємо проти музичного акомпаніяменту, доданого до дії на те, щоб зміцнити враження. Цей чисто мистецький засіб не розсіває нам ілюзії дійсности. Адже не розсіває цієї ілюзії ані місце на авдиторії, ані сам екран, на якому пересуваються тіні. Покищо не знаємо, як кіно використає винахід авдіоскопу для зовсім нового типу фільми, такої нпр. як рисункова. Відомо, що предмети на віддаль не залишають нам враження такої релефности, як зблизька — далека перспектива затирає третій вимір; двохвимірна фільма не відбирає нам ілюзії, що бачимо предмети інакше, ніж у природі. Зате, коли буде треба наблизити артистів і предмети до нас так, щоб ми мали враження, що стоїмо безпосередньо перед ними і серед них, новий винахід зможе добути зовсім нові ефекти.

Новий винахід може бути передовсім важний тим, що наблизить дієві особи до глядачів, які мають занадто слабі очі і рідко коли можуть найти для себе відповідне місце в кіновій салі щоб бачити все виразно. У театрі теж велика ча

…тина слів і жестів проминає непомітно для тих що не можуть дозволити собі на першорядні мі… …ця. Та саме тут приходить найбільша несподі… …ванка: занадто близька дія відбирає нашим очам спромогу придивлятись їй; не маємо тут на дум… …ці тільки такі образи, що підсунені матеріально під самі очі, але й ті, що не залишають між на… …ми і ними просторіні необхідної для ілюзії, що це інший світ: якийсь Китай або Париж, а не Львів. Таку ілюзію творить сцена рампою. У тих п'єсах, де за прикладом „Комедії дель арте“ ак… …тори виходять на авдиторію, дуже часто забува… …ємо за дію на сцені, щоб слухати тільки „конфе… …рансієра“, людини, що відділилась від решти ді… …євих осіб, щоб глянути на них іншим оком — оком глядача.

Теперішня фільма витворила вже цілу низку власних засобів, ріжних від театру, хоч щораз більше тримається театральної техніки, лекшої для режисерів та акторів, вихованих дебільша у театральному світі. Дуже рідкі бувають фільми чисто „кінові“, де уява йде за духом цього нового мистецтва, зовсім неподібного до ніякого іншого. Дуже можливе, що пластична фільма допоможе цій уяві неодною несподіваною новинкою.

М. Рудницький.

Проти-італійські демонстрації в Америці.

НЮ ЙОРК, 22. 8. ПАТ. Перед італійським консулятом у Філядельфії зібралося вчора кількасот людей з крайної лівиці, що розвинули транспарент з написом проти „італ. інтервенції в Еспанії“ та кидали оклики проти Мусолінія і фашизму. Поліція розігнала маніфестантів, ранячи двох та арештуючи багатьох.

2,000.000 нових червоноармійців.

Поспішні зброєння в С.С.С.Р

ЛЕНІНГРАД, 22 8. Нім. Інформац. Бюро. Обнижуючи поборовий вік до 19 літ, совітський уряд збільшив червону армію на 2.000.000 вояків. Щоб їх примістити, будують поспішно бараки у західній частині СССР.

Продукція літаків за перший піврік цього року є на 72 прц. більша від цілого минулого року. 1937 р. військові видатки обіймуть половину буджету.

СТРАТЕГІЧНІ ШЛЯХИ НА ЗАХІД.

Як подає „Франкфуртер Цайтунг“, совіти будують у приспішеному темпі велику автостраду Москва—Мінськ, уживаючи до праці політичних вязнів.

Новий страйк у франції.

До чого доходить розагітування французького робітництва.

ПАРИЖ, 22. 8. ПАТ. У вуглевих копальнях округи Ліль вибух загальний страйк, що обняв всі шиби, за винятком 2-ох чи 3-ох. Причина була — як подає „Пті Журналь“ — ось яка: Один робітник виступив зі синдикату, обєднаного у Генеральній Конфедерації Праці та вступив до т. зв. Вільного Синдикату. Члени Ген. Конфедерації Праці зажадали, щоб того робітника усунути, колиж дирекція копальні відмовила, вибух страйк.

Число „неблагонадьожних“ росте.

МОСКВА, 22. 8. ТАСС. Прокуратор Вишинський заявив, що на основі зізнань підсудних у московському процесі він зарядив слідство також проти Томського, Рикова, Бухаріна, Угланова, Радка і Пятакова. Проти Серебрякова і Сокольнікова почали доходження ще давніше.

ДАЛЬШИЙ ХІД МОСКОВСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

МОСКВА, 22. 8. ТАСС. У вчорашньому дні розправи переслухано Ґольдмана, що передав інструкції Троцького для Смірнова. Дальше Натан Люріє оповідав про терористичну організацію, яку зорганізував німецький інжинір Вайц на приказ шефа „Ґештапо“; її головним завданням були атентати на Сталіна та інших большевицьких достойників. Терваґаніян обтяжив Смірнова зізнанням про звязки з грузинськими терористами, Фріц Давид признався, що на приказ Троцького приїхав, щоб убити Сталіна. Мозес Моріц обтяжив Зіновева.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Італійське командування загрозило, що сконфіскує майно всіх абісинців, які до 3-ох місяців не підчиняться Італії.

На берлінській біржі помітний спадок цінних паперів, що доходить до 10 прц. Пояснюють його субскрипцією державної позички та непевною міжнародньою ситуацією.

Єгипетський премієр Нагас Паша по дорозі до Льондону вступив до Парижа.

ЕЛ. КА.

ПІДЛЮТЕ.

ІДУ.

Легко написати, не так легко виконати. Бо… …й у мене слово не таке легкокриле, хоч як дуже я люблю „їхати“. Мені треба було вперед придбати собі хоробу відповідну до „закону про девізи“, ну й до живця теж. Придбавши таку „дорогу“ річ, треба було постаратися за гроші, за відпустку, а щойно після всього можна було сказати „їду“.

Брошнів.

Це село починає набирати такого розголосу, як голосною стає „фірма“, що в тім селі заложила тартак, де обробляє дерево, куплене у митрополичих лісах, як славним стає живець „Підлюте“, куди власне прямую як лікуванець. Брошнів, — остання стація широкорейкової залізниці до Підлютого. Висідаю у Брошневі і з приємністю стверджую, що „поїзд“ помудрішав.

Ще тамтого року він утікав із Брошнева, все одно до Долини чи до Калуша, якби його ґедз укусив. Пакунки треба було кидати носієві на голову, самому треба було з поїзду вилітати як із пращі, бо можна було заїхати нехотячи до Голиня, або до Крехович. Таке трапилося мені тамтого року. Я вже їхав до Голиня і лише крик розпуки, що я хочу, конче хочу до Підлютого зупинив поїзд і я висів трішки поза стацією, але все ще у границях Брошнева.

Цього року подивляв я „розум“ поїзду; він ждав, поки спокійно, без „зломання карку“ висіли всі подорожні та їх клунки. Просто радість, зверха і зсередини. Щоб ту хвилину радости пережити, варто навіть здоровому їхати до Підлютого, щоб висідати у Брошневі. А їхав я ввесь час із тривожною думкою, що у Брошневі, де треба пересідати на мотор не буде часу навіть одної хвилини зупинитись. Чи уявляєте собі це слово в нас у Галичині „нема часу“? Це щось таке неймовірне! Я ніде в Галичині, навіть у цілій Польщі не чув „нема часу“, тільки у Брошневі! Кажуть, що ще тільки на стації „Потік-Черче“ кричать: „Прендзи, прендзи! Бо німа часу!“ Цього року — кажу вам — ще раз насолода висідати у Брошневі! Навіть не знаю кому, чи чому мають лікуванці завдячувати цей факт? Мені напевно ні! Парляментарній репрезентації? Хотів я це думати, але як вичитав я в „Ділі“, що У. П. Р. ствердила ясно й недвозначно, що навіть такої „дрібниці як „Народний Дім“ ще дотепер не віддали українцям (пардон „русинам“, бо я із львівського воєвідства) то щож говорити про нормалізацію руху у поїздах і про те, що нам відступили цілу мінуту? Аж боюся писати про це! Бо це такий визначний факт, що перша-ліпша опіола з ікацикового світку видвигне це як велику концесію і певний знак сусідського порозуміння!

„Цілий світ“ знає, що живець „Підлюте“ лежить у стіп Ґорґанів, на 45 км. вузькорейкової колійки „Брошнів-Дарів-Піскава-Яйце і т. д.“ кінцевих стацій цієї колійки у митрополичих лісах. Колійка це властиво пестливе імя для тої залізної мініятури, що викидає клуби диму, які стеляться по верхівяхялиць, воно сопе і свище, чи не голосніше як „правдива“ колія — аж по горах гомін іде. Вже здалека на кільометри чути її хід, її свист, її рейвах, від льор, плятформ, ваґонів, сальонок, баґажівки і візочків — від тих ріжних типів возів та візків, призначених для транспорту передовсім дерева, потім людей, потім сіна, вугілля, харчів, тощо

Буває, що на льорі між людьми стоїть тихо сумирна вівця, хора чи окалічіла, яку власник веде домів з полонини. Властива назва колійки є „залізничка“, бо вона 45 км. з Брошнева до Перегінська „залазить“ у чотирьох до пяти годинах. Їйжеж неспішно. Її головний „пасажир“ зрубане дерево, має час цілий день їхати до тартаку. Притім, ідучи під гору, залізничка у своїм горячковім русі пе часто і довго воду з Лімниці.

А люди? Люди їдуть на плятформах, стоячи, сидячи, баламкають ногами, кому горячо, скубне по дорозі гиляку, щоб нею заслонитися від сонця, інші несвідомі, що сіли на плятформу близько машини, стверджують по часі, що їм вугілля з машини попалило вбрання. Властиво „пасажирам“ тою „залізничкою“ їздити не вільно, так само як є „строго заборонено ходити „тором“, але цей заказ означає тільки одно, що власник „залізнички“ не бере ніякої правної відповідальности, ні за голови, ні за вбрання пасажирів. Великим плюсом цієї залізнички є те, що нею їдуть задурно!

По тих самих рейках женуть ще й мотори — один кільометр у півтора або двох хвилинах. Їхати мотором, особливо, коли віхати в гори, просто розкіш, тільки вихор коло вух свище. Якжеж дощ паде, то мотор натягає на себе непромакальний дах і знову жене, щоби скоро та вигідно завезти своїх подорожніх до живця.

Кажуть, ще не дуже старі люди, що під Лютою горою один товариш другому товаришеві врятував життя. Це було в часах, коли до Лютої тулилася тільки кедрова палата, а плаєм кардинала Сембратовича ходили вовки. Отож тим плаєм проходжувався один товариш, який переходив деренове лікування. До нього приїхав його товариш і довідавшися, куди то його друг

Мадярщина затріВожена зближенням між Чехословаччиною і Німеччиною.

Несподівана породож регента Мадярщини.

ВІДЕНЬ, 22. 8. ПАТ. Регент Мадярщини адмірал Горті приняв учора пополудні канц. Шушніґа і відбув з ним довшу розмову. Адм. Горті ревізитує канц. Шушніґа в Сен Гільден. Нині в год. 10-ій рано адм. Горті виїхав до Гінтеріс у Тиролі на лови. На думку віденських політичних кол візита адм. Горті має глибше політичне значіння. Ці кола звязують візиту регента Мадярщини з подіями у міжнародній політиці, зокрема з промовою през. Бенеша на тему чесько-німецьких взаємин. Політичні кола звертають увагу, що наладнання взаємин між Німеччиною і Чехословаччиною на основі вдержання статус-кво булоб супереччне з напрямними політики Мадярщини. Непевна дуга прем. Гембеша, яка відобрала йому свободу рухів, примусила регента до особистої подорожі, щоб обговорити безліч важних справ для Мадярщини. Добре поінформовані віденські кола підкреслюють, що адм. Горті зустрінеться з канц. Гітлером недалеко баварського кордону, коло якого лежить місцевість Гінтеріс. Літна резиденція канц. Гітлера є теж недалеко австрійсько-баварського кордону.

Зайві труднощі.

Тягнення четвертої кляси — це найбільш емоціонуючий період для всіх грачів Державної Льотерії. Бо хоча кожна кляса має свої атракції, у роді великих і середніх виграшів, то однак мілюн, головна виграна четвертої кляси, має безсумніву спеціяльний чар, дуже привабливий.

Здається, що кожний з кандидатів на міліонерів здає собі справу, що тільки той може виграти, хто грає, себто хто має льотерійний льос і що повторити цю правду, це якби виважувати відчинені двері. Одначе досвід учить, що коли числимо на людську память, заводимося і трапляється, що й занедбаємо відновити льос. Багато з грачів пригадує собі цю конечність щойно в останній хвилині, а є навіть і такі, що рішаються, коли вже почалося тягнення.

Саме такого роду випадки стають найчастіше джерелом непорозумінь між грачами і колекторами, а на випадок виграної — творять зовсім зайві труднощі в її зреалізуванні. Хоча Генеральна Дирекція Державної Льотерії старається завжди йти на руку грачам, а колектори розуміють якслід свій власний інтерес і як добрі купці трактують можливо найліберальніше деякі неформальности своєї клієнтелі, всетаки повстає нераз ситуація, в якій найліпша охота нічого вже зарадити не може і грач непотрібно тратить нагоду використати усміх фортуни.

А однак так легко можна оминути ці всі труднощі: треба тільки дещо швидше рішитись. Саме у дні 9. вересня починається тягнення четвертої кляси тридцятьшестої Льотерії. Вправді мілюн, як головна виграна буде вильосований щойно 28-го цьогож місяця, але вже у першім дні можуть внести виграні по сто, сімдесятьпять, пятьдесять тисяч золотих і т. п., якими хіба ніхто не погордить, отже хай кожній, хто хоче взяти участь у тім тягненню, подбає завчасу про льос, а коли йому пощастить, то може бути певний, що виграну дістане скоро та без жадних перешкод.

Заграва еспанської пожежі над Европою.

НІМЕЧЧИНА ТА ІТАЛІЯ ВИЗНАЮТЬ УРЯД ПОВСТАНЦІВ?

ЛЬОНДОН, ПАТ. Дипльоматичний співробітник „Дейлі Мейль" подав сенсаційну вістку, будьто би Італія і Німеччина повідомили дипльоматично французький уряд, що не згодяться на закріплення крайньо лівого устрою в Еспанії. „Дейлі Мейль" запевняє, що незабаром Німеччина та Італія формально визнають тимчасовий уряд повстанців у Бурґос тому, що мадридський уряд не панує над положенням. Міродатні німецькі і британські кола називають цю вістку абсурдною.

ФРАНЦІЯ СЛАВНО-ЯВНО ДОПОМАГАЄ ЕСПАНСЬКИМ КОМУНІСТАМ.

ПАРИЖ, 22. 8. ПАТ. Секретар генеральної конфедерації праці Жуо, який має великі впливи в офіційних колах франц. уряду, по своїм повороті з Мадриду повів оживлену пропаганду за доставою зброї і воєнних матеріялів мадридському урядові. В комуністичнім щоденнику „Юманіте" Жуо помістив статтю п. н. „Політика невтральности є звичайним обманством", в якій домагається від французького уряду, щоб уможливив мадридському урядові закупно воєнного матеріялу. Одночасно Жуо організує безліч віч у цій справі.

Одночасно з цією пропаґандовою акцією відбулося вчора в Парижі перше спільне засідання представників II. інтернаціоналу і міжнародньої федерації професійних союзів у справі допомоги Еспанії. Наради тягнулися цілий день.

Французька права преса далі оголошує низку вісток, з яких виходить, **що влада дивиться крізь пальці на доставу воєнних матеріялів урядовим військам.** „Еко де Парі" і „Фіґаро" повідомляють, що комуністичні робітники летунських фабрик Бльош рішили подарувати два літаки еспанським комуністам, за які мають заплатити грішми з власних складок. З огляду на поспіх робітники зажадали від дирекції під загрозою страйку, щоб вона передала до їх диспозиції два готові літаки. Тому, що літаки були вже продані державі, дирекція відослала робітників до міністерства летунства, а міністер летунства Кот **згодився видати ці літаки робітникам. „Еко де Парі" повідомляє, що до Ірунy приїхало 3.000 міліціянтів з Катальонії. Цей транспорт переїхав через французьку територію, себто Анде.**

25 ФРАНЦУСЬКИХ ЛІТАКІВ ДЛЯ МАДРИДСЬКОГО УРЯДУ

ЛІССАБОНА, 22. 8. ПАТ. **На мадридськім летовищі Барахос осів французький літак, який негайно перемальовали на еспанські краски. Одночасно перемальовано теж 25 французьких літаків, які прилетіли до Мадриду раніше і 6 скорострілів**

ПАРИЖ, ПАТ. „Ле Жур" повідомляє, що з **Москви приїхав до Парижа** совітський ген. Кр...пін, якого повитав мін. Кот і аташе большевицької амбасади.

ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА ОСТЕРІГАЄ ФРАНЦІЮ.

РИМ, ПАТ. Італійська преса осуджує становище французької генеральної конфедерації праці, головно виступів секретаря Жуо. „Лаворо Фашіста" називає діяльність Жуо божевільною, звертає увагу на його статтю у тижневику „Вандреді" з домаганням, щоб Франція зломила невтральність супроти Еспанії.

Крім того італійська преса присвячує багато уваги загостренню німецько-еспанських взаємин з приводу інциденту з німецьким кораблем „Камерун" та підкреслює, що цей інцидент дуже поважний. **Льондонський кореспондент „Трибуни" повідомляє, що справа „Камеруну" і рішуча реакція Німеччини викликала в Льондоні великий неспокій.** В Англії призадумуються над тим, яке становище прийдеться заняти В. Британії, коли внаслідок інциденту з „Камеруном" розбиються переговори у справі невтральности в еспанських подіях.

БРАЗИЛІЯ ЗРИВАЄ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З МАДРИДСЬКИМ УРЯДОМ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, ПАТ. Міністр закордонних справ заявив, що з огляду на поважне положення в Еспанії уповажнив телеграфічно консулярних представників Бразилії покинути Еспанію у хвилині, яку вважатимуть за відповідну і забрати зі собою бразилійських громадян, які схочуть виїхати.

Еміґраційні справи.

НЕЛЕҐАЛЬНЕ ПОСЕРЕДНИЦТВО.

Покликана до опіки над еміґрантами влада видала недавно розпорядок, що має на меті охоронити від матеріяльної шкоди особи, які хотять еміґрувати, в Польщі перед людьми, що мають на оці виключно власний інтерес і виставляють несвідомих людей на безпотрібні витрату.

Еміґраційний Синдикат остерігав уже нераз, щоби в еміґраційних справах не звертатися до покутних порадників та самозванчих бюр. Всетаки найдуться ще наївні люди, що падуть жертвою ошуканців, які використовують їх легковірність для власної користи та видурюють від них останній гріш.

Маємо до занотовання свіжий випадок еміґраційного обманства, якого допустився Степан Леновець на двох кандидатках на еміґрантки, від котрих він підступом видурив 700 зол. на вироблення документів на виїзд до Арґентини. За це засудив його суд у Чорткові на 6 місяців вязниці.

Еміґраційний Синдикат пригадує, що єдиною установою, до якої слід звертатися в еміґраційних справах по безплатні інформації й пораду, є Еміґраційний Синдикат у Львові та Товариство опіки над українськими еміґрантами у Львові, вул. Вишневецьких 4.

НАЙБЛИЖЧІ ВІДІЗДИ КОРАБЛІВ ІЗ ҐДИНІ

З причини великого числа пасажирів поїде до Злучених Держав і Канади корабель „Косцюшко", що відїздить з Ґдині 30. серпня. Дня 16. вересня відїздить з Ґдині корабель „Пуласький", що попливе до Північної Америки.

В СПРАВІ ОПЛАТ ВІД ПОДАНЬ НА ЛЕҐАЛІЗАЦІЮ ДОКУМЕНТІВ.

Міністерство внутрішніх справ видало розпорядок у справі стемплевих оплат від подань на леґалізацію метрик, дозволів та інших документів. Оплата тепер виноситиме від кожної особи 5.50 зол.

ходить, сказав поважним, майже гробовим голосом, в якім пробивався один великий жах: „Чуєте! Ви ходите плаєм на прохід? Кажуть, що тому два роки там виділи вовка!" Враження було громове! Товариш більше на плаю не показався, а цілі Горгани загомоніли одною радісною вісткою про те, як то товариш товаришеві життя врятував, бо ануж, був би його вовк зїв. Більше леґенд, но й очевидно кращої леґенди про Підлюте не знаю!

А сенс цієї леґенди такий, що серед преґарної, первісної, чудової своєю дикістю природи — стоїш в обличчі культури і живеш у дуже культурних відносинах, у преґарній віллі з водотягом — а вода як кришталь (з „ватерами", не треба під милі бігти!) у віллі електрично освітленій. Цю культурну обстанову, дуже здорову кухню, патефон, радіо, фортепіян, дуже гарно утримувані стежки до проходу дав живецеві проф. Панчишин, що не пожалів вкладу в український живець, з цінними для лікування водами. Щоб із комфортом уладженого пансіону дістатися у глибокий ліс, у дику гущу ялиць, у море запашної живиці, на це треба одної хвилини часу! Не більше! Так безпосередньо зіткнулася в цім живці культура — передумова теперішньої людини — з дикою красою природи. Додаймо до всього ще пречисте, вільне від порохів повітря, бо ту нема кому „порохів збивати". Фіри чи авта на шляху, тут дуже рідка поява; а пороху не зібє. Лімниця, що шумом до сну колише, ні ластівки, ні гнізда під дахами віль собі звили, ні ті вірли, що над верхами Горганів ширяють — бистрі, маєстатичні. Не диво, що хто раз до Підлютого поїхав, цей вірно у нього вертається.

(Далі буде.)

Демонстрації американок на німецькому кораблі.

НЮ ЙОРК, 22. 8. ПАТ. У тутешній пристані прийшло до інциденту в хвилині, коли відїздив німецький корабель „Бремен". На чердаку І. кляси корабля викрили 12 молодих жінок, зодягнених у білі сорочки, на яких були написи „Поборюйте воєнні пляни національних соціялістів" і „Зверніть волю американському морякові Сімпсонові, що від року сидить у німецькій вязниці". Старшини корабля „Бремен" віддали маніфестантки в руки поліції, яка їх арештувала. Рівночасно залога усунула з іншої частини корабля три жінки та двох мужчин, які протестували проти діяльности Німеччини в Еспанії. Наслідком тих маніфестацій припізнився значно відїзд корабля „Бремен".

Крівава бійка на празнику в Двірцях.

В середу 19. ц. м. на свято Преображення Господнього припадає празник у селі Двірцях, пов. Жовква. З цієї нагоди до Двірців прийшло багато людей з сусідних сіл. Цю нагоду хотіли використати наші доморослі комуністи, які понадягали червоні краватки і пробували провокувати вірних. Одначе це їм не вдалося і тоді доморослі комуністи пробували демонструвати у селі, але їх прогнали свідомі селянські хлопці. При кінці богослуження коло год. 1.30 попол. невідомі люди тяжко поранили ножами Михайла Білецького, який незадовго помер. Білецький був завзятим комуністом і розвивав у цьому напрямі живу діяльність не лише на терені села Двірці, але і в доокологичних селах. В останнім часі М. Білецький був головою Районової Молочарні і кооперативи села Двірці. Крім того в ночі зі середи на четвер невідомі справники тяжко побили Івана Олексина з Мостів Великих. Тієї самої ночі приїхало два відділи поліції з Мостів Великих до Двірців, переведи масові ревізії у присілку Двірців — Сільці, та арештували 21 селянських хлопців і відставили їх до арештів у Жовкві.

— **Іменування в судівництві.** Президент Річипосполитої іменував Влад. Мержвінського, суддю городського суду в Бережанах, суддею окружного суду в Бережанах і Михайла Строніцького, суддю городського суду в Калуші, суддею окружного суду в Тернополі.

— **На католицький синод у Познані** виїхали як відпоручники гр.-кат. духовенства єпископи о. д-р Іван Бучко й о. Никита Будка, о. мітрат ректор д-р Йосиф Сліпий і о. кан. д-р Василь Лаба.

— **Публичні роботи для безробітних.** На терені львівського воєвідства є 14.000 осіб, занятих при публичних роботах, які фінансує фонд праці. В самому Львові працює при дорогових і каналових роботах понад 3.000 безробітних. На всі роботи одержало львівське воєвідство з фонду праці і міністерства рільництва 6 і пів міліона зол. З цього Львів дістав 1,670.000 зол., не числячи матеріялів вартости кількасот тисяч зол., Перемишль 475.000 зол., Борислав 405.000 зол., Дрогобич 174.000 зол. і т. д. В порівнанні з минулим роком львівське воєвідство розпоряджає вдвоє більшими фондами.

— **Точність у судах.** Міністер справедливости Грабовський наказав, щоб у городських судах розправи починалися в точно означенім часі на судових візванях.

— **Відгомін подій на Маківці.** Поліція зі Стрия перевела ревізії й арештувала 10 селянських хлопців з сіл: Грабівця, Дулібі Стрілкова під замітом участи у кривавих подіях на Маківці.

— **Вистава гуцульських виробів у Пасічній.** Заходом польського т-ва прихильників Гуцульщини уладжено в Пасічній пов. Надвірна виставу народніх виробів, виконаних руками місцевого гуцульського населення. Виставу звідують чис-

НОВИНКИ.

— **Українська народня пісня в етері.** У вівторок 25. ц. м. передає львівська радіостація на цілу Польщу оригінальну й високовартісну авдицію: буде це концерт української нар. пісні у виконанні відомої нашої співачки Марії Сокіл та композитора Антона Рудницького (фортепіян). У програму концерту входять: Вас. Барвінський — Пісня кохання, Колисанка, у вик. М. Сокіл; А. Рудницький: Варіяції на теми нар. пісні — виконає автор; Л. Ревуцький: Чорна рожа, Вояцька пісня — вик. М. Сокіл; В. Барвінський: Мініятури на нар. пісні, Танець, Думка, Марш — вик. А. Рудницький; Ст. Людкевич: Лемківські пісні, М. Колесса: Лемківські пісні — вик. М. Сокіл. Нема сумніву, що українці, радіослухачі привітають і послухають радо цю авдицію, тимбільш, що виконуватимуть у ній твори відомих наших композиторів виконавці, що їх публика знає з багатьох інших імпрез та концертів. Час авдиції 21.30—22.00.

— **Комісія Виховних Осель і Мандрівок** при краєвім т-ві Охорони Дітей й Опіки над Молоддю повідомляє, що заповіджений табор для провідників доросту в часі від 25/8 до 5/9 ц. р. в Ставі коло Хирова не відбудеться з причин незалежних від комісії.

— **Автобусова комунікація** буде орухомлена від 23. ц. м. до перегонової площі у Львові. За переїзд від пл. Марійської до Персенківки або назад платиться 50 сот., від пл. св. Софії 30 с., від стрийської рогачки 20 сот.

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ.

Олімпійські мигунці.

III.
ГАКІВКА.

— Куди на гаківкове поле? — запитався я возьного з рожевими вилогами і білим написом „Провірка" на лівім рукаві.

— Ідіть перед себе шість хвилин і наліво буде майдан.

Покинув я академію тіловиховання і широкою дорогою минав майдани ситківки і кошівки, із степеницями і вірцевим уладженням. Ось де виховується молодь на добрих громадян. Великі простори призначені до дружинних гор, при яких противні дружини мають по одинацять грачів. Така дружина це мала держава, а кожний член має на час виконати своє діло і не спізнитись! Мусить поступати на підставі права, бо спричинить шкоду для всіх членів.

Я дійшов до двох майданів для гаківки. З простору між ними доглянув я, що на лівім грають бельгійці і мадяри, на правім американці й афганістанці. Дві дружини женуть по мураві твердий білий мяч деревляними кривулями-гаками. Одні другим стараються пробити ворота. Грачі розміщуються так, щоби все мати противника на оці. Стараються відбити противникові мяч і увігнати його до ворожих воріт.

Бельгійці й мадяри підбивали мяч сильно, перекидали його з одного кінця на другий і бігали багато по цілім майдані. Американці змагалися з афганістанцями, які бігали швидко, кидались уперед, як пантери, подавали собі мяч при самій мураві і мучили американців так, що ці не могли прийти до ніякої більшої акції в американськім велико-лінійнім стилі. Афганістанці мали темну краску лиця, одначе їх риси були правильні і гарні. В їх змаговім одязі переважали темні краски, а в американців ясні.

Гнучкі рухи грачів і воротаря виявляли велику звинність і вправу. На олімпійські змагання виступили дружини, дібрані з найліпших грачів. Дружинні гри, як гаківка, копаний мяч, кошівка, є школою життя для молоді. Тут не тільки кріпиться здоровля, але витворюється громадянська лучність, одноцільність і почуття чести. А чого Івась навчиться, це знатиме й Іван!

IV.
БОКС.

„Прошу сісти на міську залізницю, а вона завезе вас на двірець „Дайтшляндталле". Відти перейдете до будівлі, де відбуваються змагання в боксі".

Таке сказав мені мій знайомий. Була вже 8-ма год. вечору.

Із залізної радієвої вежі виблискували проміння на всі сторони. Входжу в будівлю з високими вікнами. Саля темнава, горять жарівки по боках. Посередині салі чотирокутник з мотузяним поруччам. Воно безпечне, але пружисте. Над чотирокутником пять великих лямп, що яскраво освічують чотирокутний ринг. В яскравім світлі змагається двох молодих людей в легких одягах, які обкладають себе пястуками. Пястуки в чорних, великих шкіряних рукавицях. Змагуни не щадять себе. По красках пізнаю німця і фінляндця. Німець нападає, фінляндець подається взад, німець штовхає лівою і правою, фінляндець відхилюється, приклонюється до мотузяного поруччя, німець придавлює його грудьми. Однак суддя дає знак рукою, щоби відступили більше на середину і там боролись. По 3 хвилинах ударив гонг і оба противники сіли на крісла по противних боках рингу. Приступили до них їхні тренери, обтерли піт із лиця й рамен, подали напиток і навіяли їм платками холодного повітря.

Знову гонг. Оба боксери схоплюються з крісел і починають пястукуватись. Німець нападає, його пястуки падуть на груди, на шию, на лице противника. Глядачі плещуть, впадають у боєвий запал. Здається їм, що вони мають помагати своїми голосами. Німці заохочують німця. Велика галя гуде як барабан, що в нього бє довбуш на алярм.

Одначе фінляндець не подається від ударів і зачинає відповідати. Аж тепер німець бє його з обох боків, а він відповідає з обох боків, німець платить, а фінляндець відплачує, присувається до грудей німця, але суддя відриває його, щоб не перемінював боксу з дужання.

Глядачі счудовані. Прихильники фінляндця накликують фінляндця. Оба борці підскакують як когути до себе. Буря голосів. Оплески. Вихор бє з одного і другого боку. Оплески. Гонг. Перерва.

Тренери приступають до борців, які сіли на свої крісла, обтирають їм піт із лиця, рамен і плечей, натирають ноги, дають пити. Навівають холод платками.

Знак гонгу. Борці зриваються на ноги. Тепер вже наступає фінляндець, бє німця пястуками в щоку й голову, німець не вміє заслонити себе від ударів. Хитається. Буря голосів: „Не дайся!" Але фінляндець щораз сильніше і витриваліше штовхає.

Глядачі переходять на сторону фінляндця і оплесками висказують признання його боєвій хитрости і витревалости. „Славно Фінляндія!"

Судді признали фінляндця переможцем і подали йому вінець. Опісля слідувала боротьба ще сімох пар борців. Кожна боротьба тривала десять хвилин, а суддя рішав, котрий з боксерів переміг. Це була рішаюча кінцева борня.

Бокс розвинувся в Америці, а 1908 р. в Льондоні прийшов на Олімпіяду. Цього року 1936 зголосилося до боксерських змагань 254 змагунів. Бокс кріпить тіло, розвиває самопевність і дає чоловікові відвагу оборонятись.

Олімпійські правила відібрали цій боротьбі брутальну закраску, відому в Америці. Боксери не пястукуються до повного вичерпання сил. По 10 хвилинах оцінює суддя, хто виграв.

Боротьба без залізної або деревляної зброї, яку не завжди можна мати при собі — це бій своїм власним пястуком, який боронить честь, майно і життя.

Світ поважає людей, які мають сильні пястуки. Поважає їх, а вкінці починає їх навіть любити.

Берлін, у серпні.

лені літники і туристи, що перебувають в околиці.

— **В справі будови центрального судового будинку** запало вже остаточне рішення. На основі порозуміння судової влади з президентом міста д-ром Островським, громада м. Львова має відступити грунти при вул. Пелчинській під будову центрального судового будинку, в якому мають знайти приміщення всі суди у Львові, з винятком карно-слідчих відділів. Кошти будови преліміную на 8 міліонів зол., а відповідні кредити вже ють на 8 міліонів зол., а відповідні кредити вже зризнані. Одного тільки не хотять знати компетентні кола, а саме, що вулиця Пелчинська лежить майже за містом і дістатися до майбутнього суду буде сполучене з великими труднощами і коштами, не тільки для сторін і свідків, але й адвокатів та самих судовиків. Невже в центрі міста не знайдеться місце для центрального судового будинку? Справу буде ще розглядати міська рада.

— **До чого служить шпиталь?** Д-р Р. Могильницький, лікар у Рівному, післав хорого Мехтона Демянчука з Колесник до шпиталю у Тюткові. Але що лист був писаний українською мовою, а не по польськи, хорого не прийняли і відіслали назад. Компетентні чинники повинні потягнути управу цього шпиталю до строгої відповідальности, бо завданням шпиталю є лікувати хорих, а не вести шовіністичну політику.

— **Кара за збірку.** В Березовиці Великій, пов. Тернопіль, будується тепер „Український Народній Дім“, де мають знайти приміщення місцеві українські установи. Щоб роздобути фонди на будову, рішили члени господині давати добровільно по одному яйцеві на будову. Збіркою яєць між членами занялося 11 найповажніших господинь, яких за це тернопільське староство покарало гривною по пять золотих або по два дні арешту.

— **Протижидівські події на відпусті.** Підчас відпусту на свято Спаса 19. ц. м. в селі Рогізна пов. Самбір прийшло до конфлікту між українськими селянами і жидівськими крамарями, що теж прибули зі своїм крамом. Спровоковані різкою поведінкою жидів селяни зажадали від них, щоби забралися з відпусту. Стрінувшись з відмовою, кинулися на жидів і кільканацятьох потурбували. Спокій привернула поліція.

— **Краєва хроніка.** В часі купелі в Дністрі біля Ісакова пов. Товмач втопилася Анна Карат, ратуючи 13-літню Зоньку Марію, яка теж почала була тонути. — В Живачеві пов. Городенка затроїлося на весіллі 17 осіб, споживши несвіже мясо. — На Дністрі біля Нижнева пов. Товмач перевернувся човен з чотирьома особами зі Львова. Тонучих уратовано, пропала тільки течка з документами і готівкою 500 зол. — В Бутинах пов. Жовква до господаря Сероїчка дісталися в ночі злодії і хотіли вкрасти коні. Коли на подвіря вийшов 35-літній син господаря, злодії вбили його кількома вистрілами і втікли. — В Коцюбинчиках пов. Гусятин вкрали із церкви чашу та інші річи вартости 2.000 зол. — У Феліцієнталю за Сколім обікрали костел, з якого забрали річи вартости поверх 1.000 зол.

— **Жертва подорожі „зайцем“.** Поїздом зі Станиславова до Святина їхав без білета 23-літ. бляхар зі Станиславова Володимир Отто. Як до вагону прийшов кондуктор, Отто втік на дах вагону. У Хриплині Вол. Отто вдарив головою об міст. Наслідком сильного удару голова відірвалася, а кадовб впав у ріку Бистрицю. Отто хотів передістатися до Румунії.

— **Влом до кооперативи.** Нічю на 19. серпня вломилися злодії через стіну до кооперативи „Діброва“ в Лукавиці Горішній, пов. Стрий. Вкрали краму вартости 120 зол.

— **Проект закону про поборювання нечесної конкуренції.** Рада купецької організації у Варшаві переслала союзові торговельно-промислових палат у Варшаві проект поборювання нечесної конкуренції. У звязку з тим розписано анкету до господарських організацій, щоб засягнути опінію, яка має для раціонального нормування господарського життя першорядне значіння.

— **Хто пропагує большевизм у Польщі?** У Варшаві почав виходити місячник для боротьби з комунізмом п. н. „Млода Польска“. В першому числі цього часопису знаходимо спис часописів у Польщі, що агітують за комуністичною революцією. Є їх поверх сто, видавані переважно в польській мові, хоча є такі часописи жидівські, білоруські та українські. Одні з них явно большевицькі й пишуть отверто за совітським фронтом у Польщі. Другі роблять те саме посередно, виявляючи дуже оглядно свою симпатію до большевицького ладу. До перших належать: „Обліче дня“ (Варшава), „Пшекруй тигодня“ (Варшава), „Леви тор“ (Варш.), „Глос вспулчесни“ (Варш.), „Пшебудова“ (Варш.), „Культура Всходу“ (Варш.), „Горизонти“, „Єнзик мендзинародови“ (Варш.), „Сумене сполечне“ (Варш.), „Вольномисьліцель Польскі“ (Варшава), „Блискі вольномисьліцельсге“ (Варш.), „Пшишьлосьць то ми“ (Варш.), „В словьцу“ (Варш.), „Угори“ (Варш.), „Нове лани“ (Люблин), „Сьвят на опак“ (Лодзь), „Хлопска дол[illegible] господарче“ (Лодзь), „Глос люду“ (Ченстохова), „Наше справи“ (Катовиці), „Глоси і сиглоси“ (Цешин), „Дзьвігари“ (Люблин), „Трибуна роботніча“ (Львів), „Карта“ (Вильно), „Сигнали“ (Львів), „Голос Покуття“ (Коломия), „Знання“ (Львів), „Наша Воля“ (Вильно), „Зеркало“ (Коломия), і „Наша праця“ (Коломия). Сюди належать також чотири жидівські жаргонові часописи. До скритих большевицьких часописів належать: „Вядомосьці літерацкє“ (Варшава), „Епока“ (Варшава), „Студіо“ (Варшава), „Шпількі“ (Варш.), „Сьвятло“ (Варш.), „Хлопске ютро“ (Варш.), „Фронт роботнічи“ (Варш.), „Польска людова“ (Варш.), „Сіла“ (Варш.), „Нове паньство праци“ (Варш.), і кільканадесять інших. Вдаряє в очі подавляюче число польських часописів, що пропагують большевизм у самій Варшаві, підчас коли кілька нечислених українських видавництв, це ефемериди без значіння, що швидко закінчили своє істнування.

— **Цікава філятелістична вистава у Чернівцях.** В жовтні ц. р. відбудеться у Чернівцях велика філятелістична вистава при співучасти краєвих та заграничних філятелістів. Румунські філятелісти вадумують відкрити окремий відділ румунських марок із рр. 1918—19, т. зв. „окупаційних марок“, де виставлять марки румунської окупаційної влади у Будапешті та — Коломиї. На 28. червня 1919 р. видала румунська військова влада у занятім місті Коломиї марки для Східної Галичини, Покуття та Буковини. Це були старі австрійські почтові значки, на яких прибито чотирокутник, а в середині три букви: „С. М. Т.“ (Комэндаментул мілітар територіял). В румунських філятелістичних кругах називаються ці марки „Заняття Покуття — України“. Тому й цікавляться видніші румунські збирачі марок виданням марок ЗУНР (Західної Україньскої Народної Республики). На одній з останніх вистав марок у Букарешті були я дуже цікаві примірники цього видання. Оскілько мені відомо, знавцем румунських „окупаційних марок“ є бувший інсп. Турчак в Чернівцях. А „Український Музей Народовідання“ що міститься тепер у бурсі ім. Ю. Федьковича в Чернівцях, має збірку марок, з якої можна дещо виставити. Побажано, щоби наші збирачі виставили марки ЗУНР та УНР й в тій цілі зверталось до організаційного комітету вистави марок. (Cernauti, Casa Germana. „Uniunea filatelistilar Bucovineni“). —оч.

о. О. ПРИСТАЙ

82

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Хор Кубанських Козаків Соколова разом із місцевим церковним хором ім. М. Лисенка під управою Д. Атаманця відспівав Службу Божу справді по-мистецьки і своїм співом підніс в очах чужинців, зокрема латинських церков достойників, красу нашого й так вже гарного обряду. Спів був такий чудовий, що подібного я не чув іще у своїм житті. Він мусів кожного захопити, а особливо присутні священики ріжних національностей захоплювалися ним. Щоправда, тримали вони в руках бревіярі — ерейські молитовники, але за цілу Службу Божу ледви кілька разів заглянули до них. Їх очі були ввесь час звернені на хор.

Всі присутні священики, враз із ними й високі церковні достойники обох обрядів, як пралати, епископи й архиепископи, мусіли стояти підчас цілої Служби Божої, що в нашім обряді довго тягнеться. А між ними було чимало і похилених старців, що з утоми переступали з ноги на ногу, бо не мали де сісти.

Як показалося, наш місцевий Евхаристичний Комітет був замало енергійний і не подумав про все в підготовній праці. Він не передбачив, що на нашій Евхаристичній Службі Божій будуть приявні також чужі церковні достойники, та навіть не подбав для них про якісь сидження.

У Шикаго існувала досить сильна й здисциплінована організація, Гетьманська Січ, що завжди ставилася прихильно до національних і церковних справ. Напевно булаб вона і цим разом причинилася до звеличання Евхаристичної Служби Божої. Підчас неї могла Гетьманська Січ стежити в церкві за порядком.

В церкві були два довгі ряди лавок, де можна було примістити визначних гостей, особливо старших віком. Але в цих лавках розсілися такі люди, що можливо взагалі не цікавилися церквою і щойно тепер прийшли, щоб подивитися на цю параду, немов на якусь комедію.

А це все ділялося в шикагській українсько-католицькій парохії, якою управляли аж 72 церковні урядовці. Та видко, як-то звичайно в нас бувало, не було там голови, тільки голови, чи попросту своєрідна українська анархія! Тому й на Евхаристичній Службі Божій був такий „порядок“, бо „сам нарід рядив“...

Можливо, що за той хаос теж хтось другий завинив.

*

Четвертого дня, безпосередньо по маніфестації східнього обряду в українській церкві св. Миколая, поїхав я з о. Куцьким на виставу Евхаристичного Конґресу, що була влаштована за містом у виставовій галі. Ми ввійшли брамою до середини. Вздовж довжезної галі, що її кінця не було видко, були побудовані по обох боках малі павільони, а над входом до них була таблиця. Напис на ній вказував, до якої нації і обряду належав павільон та виставлені в ньому речі.

Павільонів на виставі було стільки, скільки націй належить до Католицької Церкви, розуміється, окрім нас. Українського павільону не було на виставі 28-ого Евхаристичного Конґресу в Шикаго, хоч там був павільон китайський, японський, індійський, а навіть муринський, індіянський і т. д.! Проте українське церковне мистецтво, як ось мережані обруси, різьблені хрести гуцульського виробу і т. п., знайшло тут своє місце, але — під ч у ж о ю фірмою...

На виставі були виставлені предмети церковного мистецтва сучасности й минулих віків, себто з 15., 16., 17. сторіччя і т. д. Були тут дуже оригінальні речі надзвичайно великої вартости, н. пр. хрестики та хрести з дерева, заліза, мосяжі, срібла й золота, висаджувані самоцвітами: шафірами, смараґдами, рубінами й діямантами. Також були хрести мальовані на папері та дереві, найславніших мистців. Окрім того були тут фелони, стихарі, чаші, монстранції, кадильниці, обруси, цінні церковні книги, образи величавих церков і соборів ріжних стилів з цілого світу і т. п. Словом, тут зібрали мистецькі багацтва з усіх країв і з усіх часів.

Приблизно по півгодинних оглядинах підійшли ми до павільону з англійським написом над дверми:

RUSSIAN

Отже це мав буцімто бути російський павільон, але в ньому нічого не було російського. Бо всі церковні ризи були українські з Галичини або з Америки. Між іншими предметами були тут цінні євангелія. Одне з них, меншого розміру, походило мабуть з 17. або навіть з 16. ст. і мало два тексти: старословянський та грецький. З двох трираменних хрестів, був один настільний з емалійованим Розпяттям, другий, невеликий ручний, гуцульського виробу, інкрустований пацьорками.

Цей, тільки своєю назвою російський, павільон влаштували доморослі „москалі“ галицького походження, чи пак наші москвофіли. Зате українці, хоч їх в самому Шикаго було тоді 16.000, не спромоглися на свій український павільон, що гідно репрезентував би наше прекрасне церковне мистецтво, що має свою світлу традицію. Українці добровільно зреклися цієї чести в користь москалів, що чванились перед чужинцями нашим мистецьким надбанням.

Найбільше часу присвятили ми оглядинам муринського, китайського та японського павільону, де перед нами, немов відкрилася книжка. З неї довідалися ми ми багато цікавого й такого, про що ми досі взагалі не мали поняття.

(Далі буде).

— **За вбивство комуністa.** В Києві відбулася 6-денна розправа проти Миколи Бражника, б. пожежника, що вбив комуніста Свердлова, адміністратора українського театру ім. Франка. Бражника засудили на розстріл.

— **Наука в румунських школах,** народніх і середніх, починається цього року, як і попередніми роками, 15. вересня. Передтим відбуваються всякі іспити.

— **Автомобільна катастрофа** склалася біля Дебречина, при чому погибли французький композитор Ферру та маляр Дютієль. Вони верталися із зальцбурського фестивалю і хотіли оглянути мальовничий краєвид Гортобадь. По дорозі трісла гумова опона і самохід скотився в рів. Розбита склянна шиба відрізала композиторові Ферру голову, а малярeві Дютієль перетяла артерію. Мадярського композитора Лятху, що теж їхав із ними, тяжко ранило.

— ***Жертва морського припливу.*** Французького нотаря Шарбоньє, що їхав у самоході морським берегом у Нуармутьє, заскочив приплив моря. В цьому місці вода підноситься так швидко, що нотареві не вдалось перед нею втекти, хоча він їхав з повним розгоном мотора. Заскочений водою, він пробував плисти, але втопився.

— **Спростування.** У звязку з поміщеною в числі 178 часопису „Діло" з дня 9. серпня ц. р. статтею „Жалюгідна поведінка двох духовників" прошу на основі § 19 прес. зак. з 17. грудня 1862 австр. к. п. ч. 6 з 1863 року, помістити таке спростування: 1) Неправдою є, що „десь у травні цього року, в часі одної процесії, в якій українська інтелігенція не могла прийняти участи з огляду на те, що на той сам час, що й процесія, назначений був заздалегідь приготований фестин на Рідну Школу, місцевий парох о. Ч. запримітивши відсутність в процесії української інтелігенції, вважав за відповідне перед численно зібраними людьми зареагувати на це лайкою під адресою української інтелігенції, порівнуючи її перед народом „з батярами", себто з типом людей загально погорджуваним, — зате правдою є, що не десь у травні, але 21. червня ц. р. відбулася процесія в честь Серця Христового, в якій взяло участь мале число української інтелігенції, можливо з огляду на фестин Рідної Школи і що місцевий парох о. Ч. хоч це запримітив, то всетаки не зареагував перед численно зібраним народом і в своїй проповіди ні згадав про українську інтелігенцію ані одним словом, а тим самим не порівнював її перед народом „з батярами", вслід за чим не було ніяких слів зі сторони міщанства, які наводить дописувач А. Г. 2) Неправдою є, що дальшим етапом акції о. пароха проти інтелігенції була неділя 28. липня ц. р., де як атакуючий виступив о. Василина, який підчас проповіди в церкві накинувся на „патріотів", як противників Церкви, церковної єрархії і Христа, — зате правдою є, що 28. липня ц. р. не була неділя а будний день вівторок і тоді в церкві ніякої проповіди не було, а в неділю, 26. липня ц. р. мав о. Василина проповідь в церкві і тоді сказав, що „закиди деяких патріотів, будьтоби Церква не працювала з народом, є фальшиві". Чортків, дня 21. серпня 1936. **о. Т. Чубатий,** парох.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „АВДІОСКОП" І СКЛАДАНА ПРОГРАМА.

На звістку про премієру нової плястичної фільми, люди йшли до кіна юрбою. Реклама прибільшила програму. Так званий „авдіоскоп" дав покищо кілька зразків на 10 хвилин, без ніякої фільми. Експеримент цікавий, але не такий, що міг би стати для глядачів ревеляцією, як стала колись тонова фільма. Показали нам покищо спроби, а не викінчену річ. На решту програму склались пробки із нових фільм і заповіджених на новий рік. Усі ті голосні слова реклями та величезні надписи буква за буквою томлять і дратують. Прегарна була колірова рисункова музична комедія із когутиками, качками та свинками; дуже дотепна окрема сценка продукції „геніяльних дітей". Програму доповнюють колірові краєвиди.

КІНО „КОПЕРНИК": „КВІТ З ГАВАЮ".

Ця чергова віденська фільма „зі співами і танцями" остільки слабша від подібних попередніх, що аж надто оперетова: екзотичні князі й княжні, губернатори, пучі і знови при акомпаніяменті кабаретової музики й танку та серед гротескових типів, — не роблять уже враження. Через те сюжет надто потягнений і дещо — нудить. Зрештою — першорядні артисти з прегарними голосами. Марта Еґерт, Іван Петровіч, Ганс Юнкерман — це „аси" німецького екрану.

—o—

Дивогляди.

НЕБУДЕННЕ ЗАВІЩАННЯ.

Багаті люди, зокрема американські мільонери, полишають залюбки дивоглядні завіщання, в яких своє майно записують котам, псам, непоправним злочинцям і т. д. Одначе рекорд оригінальности побив мабуть багатий американець Біллі Вількінс, який помер перед кількома тижнями в Парижі. По відчиненню завіщання виявилось, що він поділив своє величезне майно на 15.000 ріжних малих записів, по 100, 500 і 1000 долярів. Чим кермувався небіжчик, який не полишив ніяких кревняків, при зладженню такого завіщання, ніхто не міг відгадати. Аж по довгих дослідах серед знайомих і приятелів небіжчика, вдалося ствердити, що небіжчик цікавився довгі роки ріжними часописними оголошеннями. І вишукував він собі своїх майбутніх спадкоємців. Як відомо в часописах одні шукають праці, інші просять запомог, часописні новинки приносять вістки про господарські катастрофи і т. д. Старий філянтроп виписував собі точно адреси всіх тих, які в часописах благали рятунку, чи шукали праці. Початкуючі малярі, молоді спортовці попали теж таким способом на листу спадкоємців. Однак тому, що завіщання зладив мільонер кілька літ перед своєю смертю, і що довгий час укладав листу своїх спадкоємців — по його смерти прийшла нова заковика. А саме багато з тих людей, що колись оголошувались у газеті повмирало, інші повиїздили, не залишивши по собі ніяких слідів. Нотар покійного мільонера має чималий клопіт у вишукуванні всіх спадкоємців здивачілого мільонера. Помагає йому в тій праці цілий штаб приватних детективів і поліція ріжних країв.

ОРИГІНАЛЬНІ ШТРАЙКОВІ МЕТОДИ.

В Марсель підвищили ціни їзди трамваями. Мешканці запротестували проти цього в доволі цікавий спосіб. А саме зо дві сотні людей розложились досвіта на рейках, щоб недозволити трамваєвим возам виїхати на місто. Ніякі переконування не помагали і аж поліція мусіла вмішуватись до цього цікавого штрайку. В Марсельї не був перший випадок, що люди вжили рейок за місце демонстрації. Перед кількома роками демонстрували трамваєві робітники в Каїрі проти обнижки платень. Вони урядились в цей спосіб, що порозстелювали собі між рейками у відповідних відступах свої килимчики до молитви і самі поприклякали на них.

Завізвали поліцію, яка спершу не мала відваги зачіпати розмолених до Алаха мослемів. Коли ж вкінці поліція заатакувала мослемів, кожний з них забирав холоднокровно і спокійно свій килимчик і розстелював його кілька кроків дальше і ще голосніше починав кликати Алаха. Такий правдивий орієнтальний спокій і холоднокровність розбороїли поліцію. Вона була безсильна перед гідною подиву терпеливістю мослемів, які гнані з одного місця, приміщувалися в другім місці.

Спорт.

РУСЬ — СПАРТА (ПРАГА).

Мабуть перед кількома роками нікому й не снилося, що наша дружина змагатися буде за мистецтво з такими европейськими славами, як Спарта, Славія й ін. Сьогодні 23-го, грає Русь у Празі на грищі Спарти перші змагання за мистецтво Ліги з найсильнішою дружиною Чехословаччини Спартою. Спарта не раз і не два змагалась за чашу середущої Европи і знає про неї світ. Тепер черга на нашу дружину доказати гарною та амбітною грою, що місце в державній лізі зовсім справедливо їй належиться. Крім змагань Русь — Спарта, відбудуться ще цеї неділі в Празі змагання: Славія — Простейов (на грищі Спарти). Поза Прагою відбудуться такі змагання: Вікторія (Пільзно) — Вікторія Жіжков, СК Наход — Моравська Славія, СК Жіденіце — СК Пільзно і ЧСК Братіслава — СК Кладно.

КАЛЄНДАРИК МИСТЕЦЬКИХ ЗМАГАНЬ РУСИ.

30. 8. Русь — Наход.
6. 9. Жіденіце — Русь.
13. 9. Русь — Вікторія (Пільзно).
20. 9. Славія (Прага) — Русь.
4. 10 Русь — Простейов.
11. 10. Вікторія Жіжков — Русь.
25. 10. Русь — СК Пільзно.
8. 11. Славія (Мор. Острава) — Русь.
15. 11. СК Кладно — Русь.
22. 11. Русь — Братислава.

Господарі подані на першім місці.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Огієнко, Д-р Іл. Свенціцький: ОПИС РУКОПИСІВ. Львів-Жовква 1936. Вел. 8°. 7 + (1). Відбитка з „Записок ЧСВВ". VI. 405—409.

Михайло Сеневицький: МИРМІДОНСЬКИЙ ЛИЦАР. Частина друга — під Іліоном. Накладом „Рідної Школи" Львів 1936. Стор. 80, ф. 8°.

Аркадій Животко: АДОЛЬФ ЧЕРНИ Й УКРАЇНЦІ. Львів 1936. Бібліотека „Нашої Культури". Стор. 14, ф. 8°.

Софія Ліхарева: О СОФИИ ПРЕМУДРОСТИ БОЖІЕЙ і Alexandre Eck. Le Moyen age russe. Львів-Жовква 1936. Вел. 8°. 11 + (1). Відбитка з „Записок ЧСВВ". VI. 427—430. 436—441.

ЖУРНАЛИ.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 16 (46) з 15. серпня ц. р. Зміст: Т. Глинський: Чого нам бракує? — Національний обовязок і господарська доцільність (До питання мови на вивісках крамниць). — Нове векслеве і чекове право. — Більше інтенсивности. — Не забуваймо за те що найважніше. — Записки (Про кооперацію в поляків, про статтю Билини в „Ділі", про брак людей чи атмосфери?) — Організуймо один другого. — Волинь потребує сільськогосп. машини. — Чому нам потрібні гуртівенки. — Ріжні вісти. — Ринок і ціни, тощо.

БОГОСЛОВІЯ, тримісячник. Львів 1936. Т. XIV. Кн. 2—3. Зміст: о. д-р Степан Сампара: Прачоловік і праобявлення. — Д-р Іван Шпитковський: Рід і герб Шептицьких (Продовження). — Я. Гординський: Петро Паславський (Конець). — Перші археольогічні розкопи з ранених гр. кат. Богословської Академії у Львові. Огляди й оцінки. — Всячина. — Хроніка. — Богословське Наук. Т-во. — Книжки й часописи.

НА СЛІДІ, журнал молоді. Львів, серпень 1936. Р. I. Ч. 7.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Львів, серпень 1936. Р. IV. Ч. 8.

НАША ШКОЛА, педагогічний часопис. Ужгород, червень 1936. Р. II. Ч. 6.

ШЛЯХ МОЛОДЗІ. Вільня липень-жнівень 1936. Год VIII. Нр. 7-8.

СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ. Варшава, апрель, Май 1936 Нр. 24, 25.

СВІТ ДИТИНИ. Львів, серпень 1936.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ, ілюстрований місячник. Львів, серпень 1936. Р. I. Ч. II.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 9. серпня 1936. Р. XIV. Ч. 31-32.

Театри.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Городенка.
23. VIII. Ой не ходи Грицю.
24. VIII. Інваліди.
25. VIII. Німа теща.

З Городенки їде театр до Заліщик. Режисерія театру викінчує постановку „Вія" і „Гальки".

Великий Театр:

Неділя, 23. VIII. год. 3.30 попол. Аб. 11. Ціни найнижчі „Трафіка пані генералової"; год. 8 веч. „Пані презесова".

Понеділок, 24. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова".

Вівторок, 25. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова".

Середа, 26. VIII. год. 8. веч. „Трафіка пані генералової".

Четвер, 27. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова".

Пятниця, 28. VIII. год. 8. веч. „Пані презесова".

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

АПОЛЬО: „Їх Ексцеленція бабуся".
АТЛЯНТИК: „Нові Тарзанові пригоди".
ВАНДА: „Невільники в Ванделяй".
ГРАЖИНА: „Карнавалова ніч" із Мозжухіном, „Вацусь".
КАСИНО: Пластична фільма „Цікавий тиждень у Касино".
КОПЕРНИК: „Цвітка Гаваю" з Маркою Егерт.
МАРУСЕНЬКА: „Серця зі сталі".
МЕТРО: „Циганські мельодії".
МІРАЖ: „Юліка" (з Дж. Альпар і Густ Фрейліхом), „Вероніка" (з Фр. Галь).
МУЗА: „Мельодії зпад Дунаю".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Тайна п-н Брінкс".
ПАН: „Жінка без маски", „Ввесь Париж співає".
РАЙ: „Золото" з Бриґідою Гельм.
СВІТ: „Золото" з Бриґідою Гельм.
СТИЛЕВЕ: „Найгарніший день мого життя" з Йос. Шмідтом, ревія „Спосіб на кріку".
ТОН: „Пекло Китаю".
УТІХА: „Ф. 13" („Ескадра юнаків") і ревія.
ХИМЕРА: „Герой мимоволі" („Я хотів би, та боюся").

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Швеція"

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 23. серпня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Краєвиди в музиці, спів, музика, 12.55, 17.30 Розривкова музика, 15.00 Камер. концерт, 19.10 Нар. пісні, 22.20 Форт. ресітал, **Прага** (470,2) 9.20 Сальон. квартет, 12.25, 17.50 Концерт, **Париж** (1648) 9.00 Віденські вальси, 11.00, 13.00 Симф. музика, 17.00 Легка музика, 19.30 Давні пісоньки, 20.45 „Королева Біяріцу" ком. Генекена й Хола, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.50 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 10.30 Музика, 12.00 Орх. концерт, 16.00 Веселе пополудне, 18.25 Солісти 20. Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Безжурний поранок, 11.30 Кантата (Кафе-Кантате) Баха, 18.30 Гарні мельодії, **Мінхен** (405,4) 20.00 „Чар голосу" концерт орх., спів, **Будапешт** (549,5) 12.30 Музика, 15.50 Циг. музика, 17.00 Нар. пісні, 18.00 Скрипка, 19.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 12.20 Камер. музика, 21.30 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20.45 „Гвідо дель пополо" оп. Робіянія.

Понеділок, 24. серпня 1936.

Відень (506,8) 14.40 Солісти Фінк сопр., Фукс тенор, 20.00 Розр. концерт, 20.30 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 19.40 Словацькі нар. пісні, 20.15 Концерт цитристів, **Прага** (470,2) 17.40 Концерт квартету дударів, 21.00 Симф. концерт, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 20.45 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 17.00, 20.10 Сп. ресітал, 21.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 19.15 Соната на віольончелю та форт. Р. Штравса, 21.10 Танкова музика, 22.30 Концерт солістів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика. **Мінхен** (405,4) 16.50 Концерт солістів, спів, форт., 19.00 Дирська музика з 1712—1750 р., **Будапешт** (549,5) 17.00 Віольончель, 19.45 Нар. пісні, циг. орх., 21.20 Концерт оп. орх., **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 20.40 „Скуніца" оп. Марія Кости, **Рим** (420,8) 17.15 Розр. концерт, 20.40 Вок.-інстр. концерт, 22.40 Танк. музика.

Вівторок, 25. серпня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 15.20 Муз. авд. для дітей, 17.30 Солісти, 19.05 Зальцбург. фестіваль: „Коzі фан туттe" оп. Моцарта, 22.10 Пісні Вайсберга, **Прага** (470,2) 17.05 Словацькі й моравські пісні, **Париж** (1648) 11.00, 12.50, 13.00 Симф. музика, 15.00 Фр. клясична музика, **Білгород** (437,3) 13.15, 22.20 Нар. пісні, 19.50 Соната, спів, віольончеля, **Берлін** (356,7) 20.10 Легка музика, 20.45 „Фавст" Ліста до тексту Гетого, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Бретонські пісні, Преторіюс тенор, **Мінхен** (405,4) 12.00 Розр. концерт, 16.30 Веселий концерт солістів, 20.10 Нова популярна музика, **Будапешт** (549,5) 13.30 Скрипка, фортепіян, 17.00 Сальон. музика, 18.30, 22.25 Циг. музика, 20.10 „Князь Боб" оп. Гуски, **Мілано** (368,6) 17.15 Танкова музика, 20.45 „Гвідо дель пополо" оп. Робіянія, **Рим** (420,8) 17.15 Вок.-інстр. концерт, 22.15 Танк. музика.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 23. серпня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., 8.45 Ранішній денник, 8.55 Програма, 10.30 „Оперетка", гр. пл., 11.45 Поступати львівського рецензента, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Музичний поранок, оркестра, Слечковська (кольор. сопр.), форт.; у перерві ок. год. 13.15 „Проступок" новеля І. Жизновського, 14.30 Для села: Чому треба дбати про худобячу шкіру, Обжинки на Кашубах, авд. з музикою, хор, Не змарнуймо дарів природи — грибів, 15.20 Чарлі Кунц: Чотири китиці вальсів, гр. пл., 15.45 Реклям. концерт, 15.55 Сальон. музика, квартет, 17.00 Танкова музика, 18.00 „Свічка гасла" ком. Ол. Фредра, 18.30 Концерт орх., Чеботовський, Поплавський спів. 20.25 Що читати. 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Дж. Ліл, Йос. Шмідт, гр. пл., 21.30 Розр. концерт, орх., солісти; у перерві в год. 22.00, 22.01, 22.15 Спортові вістки, 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Понеділок, 24. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Суспільна гутірка, 12.08 Іполітов-Іванов: Кавказькі нариси, гр. пл., 12.23 Народний танок, гр. пл., 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій, Сучасна оперетка, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для дітей: В що будемо бавитися?, 16.00 Концерт орх., 16.45 Про їдомі та трійливі гриби, 17.00 Караїмська авдиція, 17.25 Скрипка та фортепіян як джезові інструменти, гр. пл., 17.50 Гутірка: Відпочинок, 18.00 Спів. ресітал Фел. Жарнецького в супр. форт., 18.20 Переказ гір, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.30 Концерт тріо, Софія і Віктор Бреги, спів, 20.30 Загальна скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт орх., 21.45 Спортові вістки, 22.00 Розривковий концерт; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

Вівторок, 25. серпня 1936.

11.57 Сигнал часу, 12.03 Глазунов: Шопеніяна, гр. пл., 12.13 Полудневий денник, 12.23 Концерт орх., 14.30 Програма на сьогодні, Трохи інформацій. Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Скринька ПКО, 16.00 Весела пісонька, гр. пл., 16.45 Відчит про Івана Собіського, 17.00 Концерт орх., 17.50 Багацтво життя в корі дерев, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Для дітей: Тренер Джері й кітка Пімпа, 18.15 Музична гротеска, гр. пл., 18.25 Фейлетон: Про еспанську душу, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклямовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Тисяча тактів музики, 19.45 Гутірка для дітей, 20.00 Вечір старих вальсів, концерт орх., 20.45 Літер. нарис: Тайна зшитка Стан. Бжозовського, **21.30 Українські народні пісні у виконанні Марії Сокіл і Ант. Рудницького**, 22.00 Спорт. вістки, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдицій.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89—86 89.43, Дол. американські 5.32.50 — 5.29.50, Доляри канад. 5.31.50 — 5.28.50, Фльорени голянд. 361.72 — 360.00, Франки фр. 35.06 — 34.90, Франки шв. 173.54—172.70, Фунти англ. 26.83 — 26.64, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.64, 118.80, Корони норв. 134.63—133.65, Кор. шв. 138.13—137.15, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фінл. 11.82—11.60, Марки нім. 138 — 133 Шил. австр. 99 — 98.

Акції.

Банк Польський 96.75, Лільпоп 12.50, Моджеїв 5.60, Габербуш 39.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 64, 2. ем. 62.75, серійна 1. ем. 79. 2. ем. 74.75, 5 конв. 46.75, 6 прц. дол. 62.50, 4 прц. прем. дол. 48, 7 прц. стаб. 49.50—50.25.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40— 42, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК, 62.50—65.

Долярівка 47—47.75, 1. ем. Прем. 64—66 2. ем. Прем. 62.—64.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Ячмінь одн.	16.25—16.50
Ріпак зимовий	37.00—38.00
Ячмінь на мливо	15.75—16.00
Ячмінь паст.	13.75—14.00

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 22. серпня н. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.15	зол.
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.20	„
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням дає зачет	2.40	„
1 л. молока від 10. VII	0.13	„
1 к. яєць	2.60	„

Тенденція на масло знижкова, на молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 22. VIII. н. р. платив своїм достанцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвір'я птахомисарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.90	„
Курки без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору	0.95	„
Качки молоді, товщеві І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.90	„

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси. Гірших сортів рішуче не приймає.

Подяка.

Дня 16. ц. м. відійшла від нас на все Наша Найдорожча Мама і Бабуня Каролина Ваньова. Усім Своякам, Приятелям і Знайомим, які у нашім горю дали докази свого співчуття, сердечно дякуємо. Зокрема дякуємо Вп. Пану Д-рові Павлові Цимбалістому за довголітню безінтересовну лікарську поміч і опіку над Дорогою Хорою, Вп. Д-рові Іванові Борисові за останню, безінтересовну, щиру лікарську поміч і раду, Всч. о. Сотрудникові Я. Чемеринському за заосмотрення Найсвятішими Тайнами на Далеку Дорогу і провід в похоронах, Вуйкові о. канц. Михайлові Жолнірчукові, пароховi Голоска за супровід в похоронах, Високоповажаній Пані Морозовій за ці години, які провела при ліжку хорої, щоб принести їй полекшу, Вп. Панству Поляковим, цим незвичайно добрим людям, за поміч і раду, з якою спішили нам кождої хвилини, Вп. Радникові Купчинському і Здл. Співакам за зворушливий похоронний спів, Братству „Добра Смерть" при церкві Св. Ап. Петра й Павла, за поміч в уладженні похорону. Усім ще раз щире Спаси-Біг.

Ольга, Марія, Анна, Дора і Міли — доньки, Лев Ілашевич і Андрій Волошак — зяті, Мирося, Ігор і Юрсьо — внуки.

ОПОВІСТКИ.

На рідну Школу зложили з нагоди свого вінчання, що відбулося 9. VIII. ц. р. в Кропивнику, Вп. Евстахія з Гищаків і інж. Кузів Степан 5 зол. За цей даток дякує **Головна Управа.** 2540

З нагоди нашого вінчання, яке відбулося у Львові 15. серпня 1936 р. в евангелицькій церкві при вул. Кампіяна складаємо на Рідну Школу квоту 25 зол. **Евстахій і Іванна з Міхелів Берези.**

НАУКА

ФРАНЦУСЬКОГО приготовляє до іспитів W. S. H. Z, та інших, конверсація, дипльомована. Цлова 12, м. 7 І. пов. (перша бічна Пекарської). 2539 1—1

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ЧИ Є МУЖЧИНА на становищі, інтелігентний, який бажав би доброї дружини, а не вимагав би приданого? Неанонімні листи слати: Адм. „Діла" під „Ідеалістка". 2538 1—1

СИЛЬНЕ РАМЯ і щастя в любові найде заведена у життю, матеріяльно незалежна однак гарних прикмет жінка до літ 35 — у 38-літньому, поступовому мужчині, що має дещо майна і життевого досвіду. Листи разом зі знимкою, за яких зворот і дискрецію ручить, слати: Перемишль, скринька пошт. ч. 171. 2534 1—1

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

БІЛЬША торг. фірма пошукує українських заступників в кожному повітовому місті від зараз. Ближчі інформації про петента і значок за 25 сот. слати до Адмін. „Діла" „Підприємчивість". 2532 1—1

ПОТРЕБУЮ господині-кухарки. Зголошення слати до Kierownictwa Szkoły powszechnej w Wojakowej poczta Iwkowa pow. Brzesko. 2526 2-2

ПІДПРИЄМСТВА

СПІЛЬНИКА-уділовця прийме високо рентовне промислове підприємство. Солідна льоката — гіпотечне запевнення — евентуальна співпраця. Зголошення в Адміністрації „Інтерес". 2537 1—1

ДО ПРОСПЕРУЮЧОГО склепу з волічкою у більш. місті, при центр. вул. шукаю шому місті, при центр. вулиці — шукаю поважної і репрезентативної спільнички з готівкою, знавця у ділянці ґалянтерії або модиярства. Листи під „Волічки 3-500" до Адм. „Діла". 2533 1—2

МЕШКАННЯ

ДОБРА, дешева станція для учеників (ниць) — Фацієвичева. Львів, Ходоровського 11. 2541 1—2

ДВІ УМЕБЛЬОВАНІ кімнати з утриманням або без — фортепіян дома — до винайму. Шептицьких 14. Боцюркова. 2499 7-10

СТАНЦІЯ для 2—3 учениць близько гімназії. Добрий харч, опіка. Левицька, Мударська 64, 2. 2529 1—2

ПРИЙМУ двох учеників з нижчих кляс на станцію — добра опіка. А. Грибенко, Острожських 3. І. поверх. Давніше Пугачів. 2535 1—1

РІЖНІ

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 33-40

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА, як нові, дешево продає, міняє, випозичає Ганак, Пілсудського 21, І. п. 2519 1—3

МІДЯНІ КОТЛИ 80 і 100-літрові продає дешево котлярська робітня Шрам, Газова 14. 2536 1—1

ЦІЛИЙ ЛЬВІВ подивляє феноменальний дар ясновидця психографольоґа Берґлюті (відомий РАБІН РОЗЕНБЛЮМ), ЛЬВІВ, РИНОК 11. 2527 1—3

ЛІКАР-ДЕНТИСТ
Д-р мед. З. Реннер
ЛЬВІВ, КЕНТШИНСЬКОГО 21. 2091 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

КОСМЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ І ЛЯБОРАТОРІЯ
Д-ра О. Тушицького
ЛЬВІВ, СОФІЇ 3. ІІІ.

Усуває аномалії цери, бородавки, пігменти, волосся, близни, дзьоби і плями, маґжі, тривко усуває зморщки, жилки і відмороження власною методою.

Урядово затверджений 4-МІСЯЧНИЙ КУРС КОСМЕТИЧНИЙ. 2305 10-10

ЛЬВІВ, ШПИТАЛЬНА 38.
Тел. 257-16

виконує роботи конструкційні, будівельні, мистецькі — залізні сходи і інші роботи шлюсарські. —
ЦІНИ БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНІ.
Цінники і кошториси на бажання.
2503 3-15

ПІТ
НІГ, РУК, ПАХВИН
і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.** Пробний пакет. **Перфумерія**
С. ФЕДЕРА
ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
1288 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 70-75

Знову відчинений **Сальон мод**
СТ. ТОМАШЕВСЬКА
Львів, ул. Академічна 22. І. п. Тел. 115-94
поручає: елеґантні жіночі капелюхи і моделі у великім виборі. — Приймає: всякі відсвіження та перерібки. ВИКОНАННЯ СОЛІДНЕ. ЦІНИ ПРИСТУПНІ. 2513 5-5

ВЖЕ ВІДКРИТА ФІРМА „ЛЕОПОЛЬ"
ЛЬВІВ, ВУЛ. ГЕТМАНСЬКА 12
Вибаглива ОБУВА першорядного краєвого виробу. 2530 1-3
Управитель ГЕНРИК ПОСТ, бувший власник крамниці з обувою при вул. Пілсудського.

За редакцію відповідає Олександер Костик. — Видає Видавнича Спілка „Діло". — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.